

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

V. évfolyam 12.

* Társadalmi, kulturális és hagyományörző folyóirat *

1998. december

KARÁCSONYI ÉNEK 98

Mikor létünk a télbe dermed,
s tülevelek zsolnárt zizegnek,
de jó tudni, hogy nemsokára
megszületik értünk a Gyermekek!

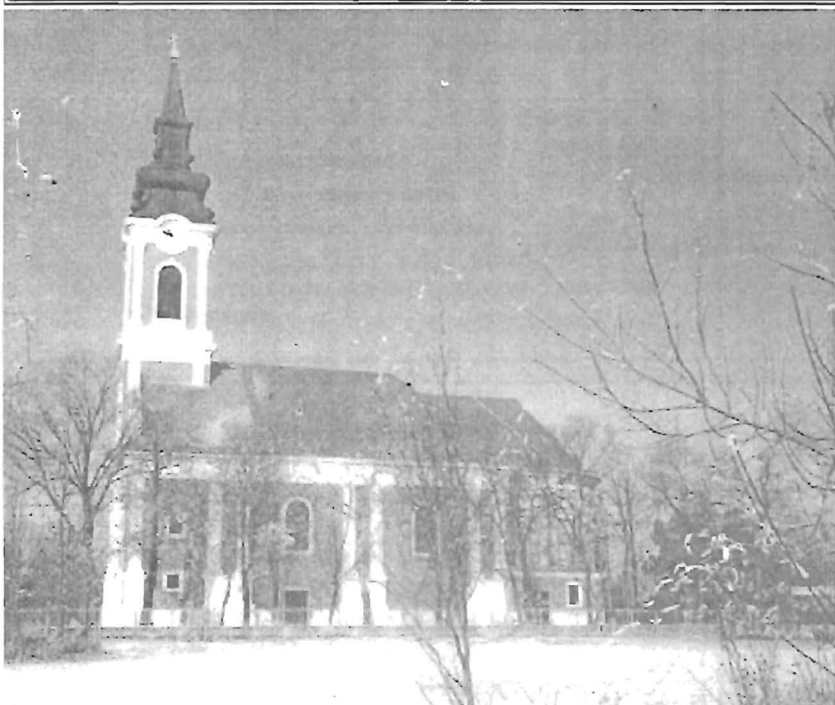
A nap fénye parázssá válik,
gondok ködében holnap se látszik,
Heródesek reánk vadásznak -
magyarságunk kihívás másnak -,
esettjeink bízni se mernek,
de jó tudni, hogy nemsokára,
megszületik értünk a Gyermekek!

Kárhóztak, akár a patkány,
lopakodnak a kertek alján,
eloroznak azt, ami éltet,
Körösbe dobni falevélnék,
de jó tudni, célt sose nyernék,
megszületik értünk a Gyermekek!

Ami álmaink rejtékét járja
akasszuk a karácsonyfára,
és hódoljunk szív-verés-dallal
ezt rebegve: Mennyből az angyal...
S tűnik a köd, a bilincs enged:
Megszületik értünk a Gyermekek!

Vén szívem kopott tilinkóján,
rekedtesen, a régi kótán,
köszönöm azt is, hogy még élek,
sorsomnak mélye remény-fészek,
jut belőle mindenki másnak,
kikben a sors tuskéi fájnak...
Néki dalolom: Boldog Karácsonyt
hozzon a Gyermekek, kedves barátom!

*Szerkesztőségünk minden tagja szeretetben teljes,
áldott, békés ünnepeket kíván minden Olvasójának,
és Gyomaendrőd minden lakójának.*

B
Ú
É
K

Zengjünk együtt: Jézusunk, ládd:
itt ez a drága Magyarország,
világ bitangjába volt vetve,
holnapja, jövője se lenne,
ha kegyelmed nem gyámolítaná,
esettjét hinni nem tanítaná:
Hogy az, ki hinni, tenni nem mer,
Önmagát ássa el az az ember!

1

9

9

9

Dicsőség az Úrnak az égben,
békesség az ember szívében,
megigazulást minden népnek,
küszöbén újabb ezredévnek.
Ezer áldást magyar hazánkknak:
Boldog Karácsonyt Embertársak!
TÍMÁR MÁTÉ

Önnek joga van tudni...

hogy miről döntött az Önkormányzat Képviselőtestülete

Az alakuló ülés október 26.-án volt, a Himnusz hangjai után a képviselők és a polgármester esküt tettek. Az eskü szövegéből, csak egy mondat:

"Én...esküszöm, hogy legjobb tudásom szerint, minden igyekezetemmel Gyomaendrőd javát szolgálom" (akinek hite engedte, hozzátette, Isten engem úgy segítjen). Az eskütélt követően a képviselők megkapták a megbízólevelet. Ezt követően alpolgármestereket, bizottsági elnököket és bizottsági ta-

gokat kellett megválasztani a testületnek. Ez a feladat majdnem sikerült, egy kivétellel, ugyanis a 2 alpolgármester jelöltből csak a gyomai rész alpolgármestere került megválasztásra, Dezső Zoltán személyében. Az endrődi részre javasolt Császárné Gyuricza Évát nem választotta meg a testület, (csak 8 szavazatot kapott) így ez a feladat a következő ülésre maradt, amikor is az újonnan előterjesztett Gellai Imre urat már elfogadta 12 képviselő az endrődi rész alpolgármesterének. Megalapításra kerültek a tiszteletdíjak is. A polgármester ideji illetménye változatlanul 150.000 Ft maradt, majd az 1999-es költségvetési rendelet elfogadásakor kerül az illetmény eme-

lésre. A képviselők tiszteletdíja 17.000 Ft, ha a képviselő valamely bizottságnak tagja további 7.050 Ft jár, ha bizottsági elnök, akkor 14.100 Ft, az alpolgármesterek tiszteletdíja 36.000 Ft.

A novemberi ülésen szokászerint a polgármester ismertette az elmúlt időszak jelentősebb eseményeit. Az "Alföldi ökotárság Fejlesztésére" beadott pályázaton 10 millió Ft-ot nyert a város. Átadták a Mírhóhóti Szociális otthon új megépített szárnyát, ami 30 millió Ft-ba került, és már csak 3 szabad ágy van az új intézeti részben. A Bethlen Szakiskola a Kórházi árvizkárosultaknak gyűjtött élelmiszert és ruhát a múlt héten eljuttatták a határon túlra. Elkísérte a szállítmányt az alpolgármester úr is, aki ott sajnos kisebb közúti balesetet szenvedett. Az önkormányzat 200 ezer forinttal támogatta az ott élő honfitársainkat. A meggyűlés elnökét is megválasztották időközben, aki térségünk parlamenti képviselője: Domokos László, bekerült még a testület egészségügyi bizottságába Dezső Zoltán. Külső tagként Ungvályi János az oktatási bizottságba, Dr. Kulcsár László a mezőgazdasági bizottságba, és Dr. Dávid Imre a pénzügyi bizottságba került. A Megyei Tervek Fejlesztési Tanácsban a következő 2 évben Dr. Dávid Imre képviseli a várost. Megalakult városunkban a német kisebbség, elnöke Weigert József, és a Gígyányi kisebbség, ahol az elnök Dógi János. Őt mezőri sikeres vizsga után megkezdte a működését. Tájékoztatta a polgármester a jelenlévőket arról hogy a Blaha úton is megkezdődik az idők házának fejlesztése. Tervek szerint 2000-re az endrődi oldalon is megépül az 50 fős otthon. December 5-től kezdik osztani a karácsonyi csomagot a 75 év feletti idősöknek. Ismét emelte a víz- és csatornadíjat a Békés Megyei Vízművek Vállalat. A jövő évtől az ivóvíz hatósági díja 155,2 Ft, a csatorna hatósági díja 156,9 Ft a szippantott szennyvíz hatósági díja: 235,4 Ft + ÁFA. Nagyon jelentős döntés született az egészségünk és a jövő iránti felelősségünk szempontjából. A döntés értelmében szilárd kommunális hulladék-lerakó létesítésével kapcsolatban, mint gesztó pályázik a város. A tervek szerint 9 település együtt építené meg a térség hulladék lerakó telepét. Az első ütemre tervezett beruházás

mintegy 30 éves üzemeltetésre számít. A jelenlegi hulladéklerakó mintegy 2 évig tudná még fogadni a város szeméjét. A térségi összefogásra azért van szükség, mert saját erőből nem bíránk megépíteni olyan hulladéklerakót, ami a környezetvédelemnek is megfelelő, és az egészségünkre sem káros. A gyomai termálkút fejtűjtését is tervebe vette a testület, a szükséges önerőt mintegy 2,5 millió forint összegben biztosítja. A Katona József Művelődési Ház vállalkozásba adásáról is meg született a döntés. Lehet pályázni az üzemeltetésre, a pályázat benyújtásának határideje: 1999. január 4. Sajnos megszületett a döntés a 2.-es számú óvoda vállalkozásba adására is, a pályázat benyújtásának határideje: 1999. ápr. 30. Az új tanévet már vállalkozói üzemeltetésbe tervezik megkezdni. Joggal előzte meg nagy vita ezt a döntést, mert az önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatai közé tartozik az óvodai ellátás. Vannak területek, és ilyen az oktatás is, amiben nem a gazdasági szempontoknak lenna prioritásuk, ezt előbb több el kellene fogadni! A gyermek nevelés nem lehet kísérlet tárgy, hangzott el jogosan több felszólalásban is. A testület 14 igennel, 5 nem szavazattal elfogadta az indítványt. A Vállalkozásfejlesztési Alapítvány Gyomaendrődi Alirodója tevékenységének megújulására javaslat készül, az irodavezetője 1 év után felmondott. Engedélyezte a testület a "Sóshalom" jelképes névhasználatot a kérelmezőknek.

CSÁSZÁRNÉ GYURICZA ÉVA

TURUL CIPŐ GYOMAENDRŐD

Szabadság tér 2.
Telefon: 66/386-891
66/386-251

A TURUL CIPŐBOLT
Új helyen: Gyomaendrőd, Fő út 204.
(A Gyógyszertár mellett)

Megújult választékkal, bevezető áron kínálja termékeit.

MINDENT EGY HELYEN A PIKTOR BOLTBAN!

Gyomaendrőd, Fő út 204.
(telefon: 66-386-611.)

Kaphatók:

- festékek, lakkok, ecsetek,
 - szerszámok, csavarok, szegek,
 - ragasztók, zárok, vasalások, - és linóleumok
- PADLÓ BURKOLÓ LAPOK MINTA UTÁN, KÉZELŐ
RAGASZTÓK, FUGÁZÓ ALJZAT KIEGÉSZÍTŐ.

Madizol Kft

Minőségi női cipők nagy választékban,
kedvező áron

Telephely: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 45.
Telefon: 06/66 386-578
06/30 436-781

Corvo Bianco Schuh Bt.

Corvo bianco

Cipőipari Bt.
5502 Gyomaendrőd, Fő út 14.

☎/Fax (66) 386-896

☎ (30) 457-148

Női, Leányka-, és Fiú- cipőgyártás

* HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK

VÁLTOZÁSOK ÉS TERVEK AZ ÚJSÁGBAN!

Kedves Olvasó!

Bizonyára többször tapasztalhatta, hogy egyes események a történésüket követő második hónapban jelentek meg. Ilyenkor általában "LAPZÁRTA UTÁN" címet adtuk az írásnak. Hogy ezeket az eseteket elkerüljük, és lapunkkal az események nyomában járjunk, mihamarább hírt adva róluk, a lapzárta időpontját a hónap végére tettük. Ennek viszont az lesz a következménye, hogy lapunk nem tud megjelenni a hó elején. Kérjük tehát kedves türelmüket és megértésüket, az Önök érdekében is, hogy lapunk januártól kezdve a hónap közepe táján fog megjelenni.

Jövő évi terveinkről is szeretnék tájékoztatást adni. Két új rovattal jelenünk meg:

NAPTÁR címmel a hónap legfontosabb "emléknapjait", továbbá írók-költők, festők, zeneművészek

születési dátumát tesszük közzé. Nem titkolt szándékunk olvasóink minél teljesebb tájékoztatása. E rovatunk hónapról-hónapra megjelennik.

KÖNYVJELZŐ címmel a Gyomaendrődi Könyvtár legújabb könyveiről fogunk rövid ismertetőt adni, hogy kedvet teremtsünk az olvasásra, a művelődésre fiataloknak és idősebbeknek egyaránt. E rovatunk alkalmanként jelenik majd meg.

Kérjük, fogadják szívesen terveinket.

Megváltozik az újság lapoldalainak számozása! **Januártól kezdve év végéig az oldalakat folyamatosan számozzuk.** Év végén tartalomjegyzéket fogunk készíteni, hogy az egyes témák könnyen visszakereshetők legyenek azok számára, akik az újságot megőrzik, esetleg könyv alakban bekötötték. Köszönöm figyelmüket.

FELELŐS SZERKESZTŐ

KÖZÖSSÉGI HÁZ DECEMBER HAVI PROGRAMJA

12-én 17 órától	Az MKDSZ karácsonyi ünnepe, vacsorával
12-én 18 órától	LUCA-bál a Magányosok Klubja szervezésében
17-én 8-12 óráig	Használt és új ruha, valamint karácsonyi játékvásár
19-én 17 órától	Cukorbeteg Klubja karácsonyi összejövetele
26-án 20 órától	ROCK-KARÁCSONY, helyi amatőr zenekarok részvételével
29-én 18 órától	Nyugdíjasok Klubja Szilveszteri vacsorája

Januári előzetes

Január 4-től a Községi Ház a megszokott nyitvatartással várja látogatóit
Január 23-án 18 órától PÓTSZILVESZTER a Magányosok Klubja szervezésében
Január 29-30-31-én 8-tól 16 óráig GALAMBKIÁLLÍTÁS

A KÖZÖSSÉGI HÁZ DOLGOZÓI BOLDOG KARÁCSONYT ÉS BOLDOG ÚJ ÉVET
KIVÁNNAK A VÁROSUNK OLVASÓINAK ÉS A KÖZÖSSÉGI HÁZ MINDEN
LÁTOGATÓJÁNAK.

GYULÁN ÜDÜLŐJOG ELADÓ!

A gyulai Hőforrás Üdülőszövetkezet üdülőjében egy szoba üdülőjog eladó, évi kétszer kéthetes igénybevételével. Érdeklődni Lehet: Budapesti telefonon este 21 óráig: 06-1-205-8821 számon, vagy a Szerkesztőség címén, és telefonszámán.

TOTÁL VEGYESÁRUK
ÜZLETHÁZA

LEGÚJABB AJÁNLATA:

(Endrődi u. I. Háztartási Bolt)

Tel: 386-637, vagy 06-20-9254-663

Étolajl literes 236 Ft/l, kimérve 210 Ft/l. **Állandóan kapható, és itt a legolcsóbb!**

Burgonya, hagyma, alma

Kapható még: Káposzta, répa, zöldség, déli gyümölcsök: narancs banán, stb.

Egyéb áruk: Hipó kimérve 20 Ft/l, zoknik 70.-Forintért, nagy törölközők 350 Forintért, továbbá ponyvák, gumicsizmák I. oszt. 2.100 Ft.

HELYREIGAZÍTÁS

Előző havi számunkban, a 15. oldalon volt olvasható "Levél a szerkesztőséghez" címmel Békéscsabáról kapott levél, melyben Ricsei tanár úrról írt SZULIMÁNNÉ SZUROVECZ ELEONÓRA.

Ez úton kérünk elnézést a levél írójától, és tájékoztatjuk olvasóinkat is. Sajnos szerkesztés közben a levél írójának neve lemaradt az újság lapjáról.

A Magyar Rádióban Rózsahegy Kálmánról

December 19-én a Kossuth Rádióban 20 óra öt perces kezdettel „Színészműzeum” c. sorozatban műsorra kerül Solymosi Ottó vezető rendező által szerkesztett 50 perces megemlékezés Rózsahegy Kálmánról.

Mint sokak előtt ismeretes, Solymosi Ottó úr részt vett májusban az Endrődiek Baráti körének találkozóján és a Rózsahegy Kálmán Általános iskola által a „Rózsahegy Napok” keretében tartott rendezvényeken. Akkor született meg benne a gondolat, hogy rádióműsort készít Rózsahegy Kálmánról.

MEGHÍVÓ HANGVERSENYRE!

Szeretettel meghívjuk Önt és kedves családját az 1998. december 23-án, este öt órakor tartandó **KARÁCSONYI HANGVERSENYÜNKRÉ**, amely az endrődi katolikus templomban kerül megrendezésre.

Műsoron:

Gregorián	
Praetorius:	In dulci jubilo
Praetorius:	Napfelkeltétől estelig
Kodály:	Ave Maria
Reneszánsz kori rézfúvás zene	
Vers:	Oláh Gizella
Részletek a Messiás-ból - ének, orgona	
Bach:	organamű
Schubert:	Ave Maria: hegedű - orgona
Bach:	Már nyugosznak a völgyek
Farkas Ferenc:	Áldott éj
Demény Dezső:	Aranyszárnyú angyal
Kodály:	150. Genfi zsoltár
Gebhardi:	Glória

Szeretettel vár mindenkit a ZENEBARÁTOK KAMARA KÓRUSA.

Részvételi díj: 200.- Ft, Diákoknak és nyugdíjasoknak 100.-Ft.

In memoriam

Szülföld: Bölcső, majd koporsó! új kegyér íze, lepergő könny sója,
Sarkcsillag a négy égtáj felől! öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Anyanyelved billyogként jelöl! Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld, s ivadékainkba szebb jövő!

Tímár Máté

Vaszkó László

1920. -
†1943.
December 9.
Lemberg

1943-ban, 55 éve történt a nagy szovjet offenzíva, aminek következtében megsemmisült egy magyar hadsereg, azóta is a Donkanyar-ként emlegetett tragédiában. Akkor tízezrek estek el harc közben, sok ezren egyszerűen megfagytak és sok ezren a fogságban pusztultak el. Ez a csapás felért egy "Mohácsi vész"-szel.

Hősünk, akiről ma megemlékezünk, egyik kategóriába sem tartozott. Vaszkó László repülő zászlós a Debreceni Zuhanóbombázó hadtest pilótájaként került a frontra és YU 88-as gépekkel naponta jártak bevetésre, hogy fedezzék bombázásokkal a visszavonuló magyar és német csapatokat. Két esetben is kilőtték gépét, mind a két esetben életben maradt, ahogy erről a Magyar Szárnyak 1944. január 15-iki száma így emlékezett meg:

"...- Felrobban a jobb motorunk is... Még látjuk gyors iramban süllyedni a gépet, azután elveszítjük őket szem elől. A részleteket csak két nap múlva tudtuk meg, amikor szinte váratlanul ismét előkerült a lezuhant gép személyzete.

A teljesen harcképtelenné vált gépet a robbanás után ejtőernyővel hagytuk el - számolt be élményeiről Vaszkó hadapród. Arcán még látszottak a kiállott izgalmak nyomai, de uralkodik idegein és mosolyog. - Még levegőben lebegtem,

amikor alulról golyószóró tüzet kaptam. Két lövedék átszakította az ejtőernyőmet, de azután sikerült simán földet érnem. A partizánt elfogtam, és elindultam, hogy felkutassam az előttem kiugrott rádiósomat. A gép pilótája mindenképpen földre akarta vinni a gépet, és nem ugrott ki. Rádiósom Tóth György tizedes felkutatása közben magyar gépkocsival találkoztam. A kocsni parancsnoka, Ember Sándor törzsőrmester ugyanis észrevette szorongatott helyzetünket, és azonnal segítségünkre sietett. Tóth Györgyöt már közösen mentettük ki a partizángyűrűből."

És most a tragédia!

Mivel Vaszkó László zászlós frontszolgálati ideje lejárt, 1943. dec. 9-én indult volna haza vonattal, amikor parancsnoka Czékus Ferenc őrnagy, aki szintén hazaindulóban volt repülővel, meghívta, hogy menjen velük, így hamarabb ér majd haza. Ezzel kezdődött a tragédia. Előjáróban el kell mondanom, hogy Czékus őrnagy elkeseredett harcot folytatott úgy a magyar, mint a német hadvezetéssel a debreceni hadosztály visszavonására, mivel az osztály alig egy éve alakult és nem volt elég kiképzett embere.

A tragédia Lemberg fölött következett be. Sűrű köd lepte a repülőteret, s csak rádió irányítással szállhattak le. Leszállás közben nekiütköztek két 50 méteres antennatoronynak. A gép összetört, s a benne ülők mind az öten szörnyethaltak. Név szerint: Czékus Ferenc őrnagy, Kalafuth János főhadnagy, Vaszkó László zászlós, Kovács Péter őrmester, Bauer József őrmester. A bajtársak híradása szerint mind az öten épségben voltak, karcolás nélkül a mosoly arcukra fagyva. (A feltételezés: áramütés!) A célpont Czékus Ferenc volt, a többiek, - ahogy mondani szokás - rossz időben, rossz helyen voltak. Vaszkó Lászlót szülei és testvérei várták haza, hiszen tudták, hogy lejárt a frontszolgálati ideje. Helyette jött a Vörös Kereszt értesítése, hogy szeretett fiuk hősi halált halt 1943. december 9-én. Katonai díszpompával temették el őket, de ez már senkit nem vigasztalt. Vaszkó László zászlós a Bronz, Nagy-üzüst, és a német Vaskereszt tulajdonosa volt. Élt 23 évet.

VASZKÓ ANDRÁS

Felirat: Czékus Ferenc, Kalafuth János, Vaszkó László,
Kovács Péter, Bauer József

ÖNVALLOMÁS BRAZÍLIÁBÓL

Kedves Olvasóink!

Múlt havi számunkban fejeztük be három részes kis sorozatunkat, melyben az endrődi származású Ugrin Béla jezsuita atya vallott életéről, melyet Isten szolgálatában végzett, és végez még ma is messzi idegenben, a tengeren túl élő magyarok között.

Ezúttal egy fiatal lelképásztor (aki 1980-ban káplánként Endrődön kezdte papi pályafutását) levelét, "önvallomását" tesszük közzé, melyben arról az időről ír, amikor Brazíliában a szegény utca gyerekek között töltött.

Erről az Internet más helyén is olvashatunk:

<http://arthur.bmk.hu/~stlaszlo/Curumi/>

I. Pásztori szolgálat São Paulo belvárosában

"Aki befogad egy gyermeket, engem fogad be"

- Mk 9,37.

Mintegy másfél évvel a szentelésem után ellenállhatatlan belső késztetést éreztem, hogy olyan emberek felé kötelezzem el az életem, akiknek senkijük sincs, akiket mindenki megvet. Főleg utcagyerekekre gondoltam. Ezt nevezném hivatásnak a hivatásban. Többszöri próbálkozás után úgy döntöttem, hogy majd Isten megadja a megfelelő alkalmat a lépésre, amely be is következett.

Felfedeztem, hogy nem a munka önmagában a hivatásom, hanem a lézushoz tartozásom, de Jézus a mindenki által megvetettekhez, eltaszítottakhoz jött. Azért jött, hogy meghirdesse Isten szeretetének átalakító hatalmát, azért jött, hogy ott legyen, ahol az emberekben az Isten képet kell helyreállítani, hogy megadja az embereknek a törődést, az emberi méltóságot.

1995. január 6-án léptem Brazília földjére. A szükséges nyelvismeret megszerzése után egy kerületi plébániára mentem fél évre. Ennek az volt a célja, hogy megismerjem az itteni hagyományos plébániái munkát, és a lelképásztori gondokat, másrészt pedig - a plébániához tartozó négy nyomortanyát látogatva - megismerjem az itteni családok problémáit, amelyek miatt a gyerekek az utcára ke-

rülhetnek és kerülnek. Megdöbbenve láttam, hogy gyakorlatilag nem létezik család, pontosabban családi struktúra. Az esetek nagy részében az anya vagy egyedül, vagy pedig mostohaapa (esetleg sokadik) kíséretében neveli gyermekeit. A barakkok légköre fojtogató: sem bent, sem kint nincs megfelelő életér (intimitás), a sikertelen élet (munkanélküliség) miatt iszonyatos az erőszak, amely az alkohol vagy narkotikumok fogyasztásával párosul. A gyerekek számára nincs perspektíva, és semmiféle stimuláló erő, amely őket a tanulásra serkentené. (Az állami iskolákba folyó oktatás tragikus.) Főleg a középső helyzetben lévő fiúgyerekek nehezen viselik el mindezt, és az utcára mennek (menekülnek). Olyan eset is gyakorta előfordul, hogy a szülők zavarják el a gyerekeket otthonról.

1996 elején kezdtem el a függetlenített és teljes idejű pásztori szolgálatot a Sao Paulo belvárosában élő utcagyerekekkel. Kezdetben arra törekedtem, hogy ismertté váljak, és megismerkedjek olyan programokkal, amelyek velük foglalkoznak. Felfedeztem, hogy bár a gyerekek valamilyen módon kötődnek az utcához ("szeretik"), az mégis unalmas és kizsákmányoló. Kössük le tehát az idejüket. Ha drogoznak, akkor kínáljunk neki alternatívát. Így született az ötlet, hogy bizonyos rendszerességgel vigyük ki a gyerekeket a természetbe, ahol szipózás helyett a természet illatát és szabadságát szívhatják magukba. Néhány lelkes önkéntes is csatlakozott mellém, akikkel megvalósíthatjuk a kirándulásokat. Rájöttünk arra, hogy mindez az utcai munka és jelenlét megszervezése nélkül nem elég. Még több ember csatlakozott hozzánk és körvonalazódni kezdett a Cheiro de Capin projekt.

A jézusi provokatív kértést - "Mit akarsz, hogy veled tegyek?" - használva arra igyekszünk segíteni gyerekeket és fiatalokat, hogy felfedezzék és megvalósítsák saját valós igényeiket. Mivel az utca, mint "lakás" és a nyomormentes "lakás" között nincs szignifikáns különbség, a gyerekek nem tudnak mit összehasonlítani. Elhatároztuk, hogy perspektívákat próbálunk nekik felkínálni. Munkánk alapvető filozófiája lett, hogy a gyerekekben segítsük megszületni azt a belső vágyat, amely majd elviszi őket az utcáról.

1997-ben ismertük meg a Lekotek módszert (játék pszichoterápia) és négy nevelőnk elnyerte a monitor képesítést, projektünk (programunk) pedig a

Kárpáti László atya és a gyerekek - húsvétkor

jogot a módszer utcai és házbeli alkalmazására. A Lekotek Központ segítségével a támogató házban létrejött a "játékkönyvtár" mintegy 300 játékkal. A nagy kihívást az jelentette, hogy miként vihető ki a "játékszoba" az utcára, és miként alkalmazható a terápia olyan gyerekek esetében, akik nem állandó közönség.

Elindultunk, és bevált.

Ilyenkor gyerekké válnak, elfelejtik a drogot és nyomorukat. Játás közben felfedezik magukat: képességeiket, lehetőségeiket és korlátjaikat, saját magukat fejlesztik. Megtanulják, hogy mit jelent az "én jövőm" és a "te jössz" és azt is, ha jól játszanak, akkor újra "én jövőm". Ezáltal motiválódik a szocializáció folyamata. Jelen pillanatban a hét négy napján négy munkacsoportunk járja a város utcáit. (80 km²) Az egészségügyi gondozás mellett játszunk velük, irányítjuk őket, írás-olvasás, és számtan "órákat" adunk. Rendszeresen szervezünk ünnepeket és bizonyos liturgikus eseményeket is. Péntekenként 6-6 gyereket kirándulni viszünk, és a velünk együttműködő cserkészcsapatok emellett nagyobb eseményeket is szerveznek.

1997 májusában megnyitottuk - egy bérleményben - a támogató házat (Casa Curumi). Itt a gyerek lefűrödhet, kimoshatja ruháit, aminek fejében tiszta ruhát kap, étkezik, játszik. Mindemellét pszichológiai tesztekkel vizsgáljuk őket, hogy kedvezőbb irányítást adhassunk. A nyitás óta 1998. június végéig kb. 2.500 gyereket fogadtunk ebben a 92 négyzetméteres házban.

Nem tudom, hogy munkám sikeres vagy nem. Ugyanis kevés ún. statisztikai sikert tudunk felmutatni. Azt gondolom, hogy nem is ez a lényeg. A lényeg az, hogy az Úr hívásának engedelmességgel ott vagyunk köztük, átérezzük és megosztjuk gondjait, emberi méltóságot adunk nekik, szószólóik vagyunk és a feltétel nélküli szeretetről tanúságot teszünk. Nem az a lényeg, hogy mennyit tudunk tenni, hanem hogy mennyit tudunk szeretni. Az sem lényeges, hogy adjunk. A lényeg az, hogy az adásban szeretetet adjunk. Sikeresnek érezzük, amikor felragyog a szemük, amikor gyerekként viselkednek, amikor eldobják a drogot, amikor ragyogó ötleteik vannak, amikor sportolnak, és amikor elmennek az utcáról, és életük kiteljesedik.

Katolikus oldal

DECEMBER HÓNAP ÜNNEPEI

3. Csütörtök: Xavéri Szent Ferenc áldozópap
 6. Vasárnap: Advent 2. vasárnapja
 7. Hétfő: Szent Ambrus püspök és egyháztanító
 10. Kedd: A Boldogságos Szűz Mária szeplőtelen fogantatása
 13. Vasárnap: Advent 3. vasárnapja
 14. Hétfő: Keresztes Szent János áldozópap és egyháztanító
 20. Vasárnap: Advent 4. vasárnapja
 25. PÉNTEK: KARÁCSONY
 26. SZOMBAT: KARÁCSONY (Szent István, első vértanú)
 27. Vasárnap: Szentcsalád ünnepe
 28. Hétfő: Aprószentek
 31. Csütörtök: Szent I. Szilveszter pápa

DECEMBERI MISEREND

Endröd

Vasárnapokon: 8-kor, és este 5-kor, hétköznap reggel fél 8-kor. Advent hétköznapjain rorate hajnali mise reggel 6-kor.

Karácsony szentestéjén, december 24-én, csütörtökön éjfélkor éjfél mise. Karácsony mindkét napján és újévkor délelőtt 10-kor, és este 5-kor. Év végi hálaadás december 31-én, este 5-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnája: Minden hónap 2. és 4. vasárnapján, fél 12-kor. (december 13., de 27-én nincs mise!)

Hunya

Vasárnapokon: délelőtt 10-kor. Hétköznapokon: kedden, csütörtökön és szombaton este 5-kor, valamint elsöpéntekenként is, este 5-kor. A szombat esti mise előesti mise, így érvényes vasárnapra.

Szenteste 5 órakor, Karácsony mindkét napján és újévkor reggel 8-kor. Év végi hálaadás 31-én, délután 3 órakor.

Gvoma

Vasárnapokon 10-kor, hétköznapokon 15 órakor. Kedden reggel 8-kor. Karácsony szentestéjén, december 24-én, csütörtökön éjfélkor éjfél mise. Karácsony mindkét napján és újévkor délelőtt 10-kor. Év végi hálaadás december 31-én, este 5-kor.

November 7-én szép napra virradt Endröd. Megünnepeltük templomunk védőszentjét, Szent Imrét.

Köszöntöttük Szujó Antal nagyszénási plébános urat, aki Endröd szülöttje. Először 25 évvel ezelőtt állt papként az Úr oltárához. Most hazahívtuk, hogy vele együtt ünnepeljünk, és adjunk hálát Istennek. Endröd történelme folyamán sok papot adott az Egyháznak. Érdemes lenne összegyűjteni adataikat, életrajzukat.

Mise elején köszöntötték az endrödi hívek, hasonlóan, mint 25 évvel ezelőtt (fénykép a múlt havi Városunkban). Üdvözölte a helyi plébános, aki a 25 évvel ezelőtti primicián is jelen volt.

Az ünnepi beszédet Szurovecz Vince kerületi esperes, békésszentandrás plébános tartotta. Közkívánatra az egész beszédet leközöljük.

Ezüstmise Endrödön

Eljöttek az espereskerület papjai, megtisztelte a híveket **Dr. Dávid Imre régi-új polgármester** úr is. El-

jöttek a környékbeli hívek is. Ki személykocsival, ki vonattal, ki autóbusszal.

Mise végén megtartottuk a szokásos utcai körmenetet. A gyönyörű őszi időben nagyon impozáns látvány volt a hatalmas éneklő tömeg. Rendben lezajlott a körmenet, a helyi rendőrök biztosították a forgalom miatt a hívek biztonságát. Köszönet érte.

A templomba visszaérve, a himnuszok eléneklése után ezüstmiséés áldásban részesültünk, és emlékképet is kaptunk.

Az ünnepség végén a vendég hívek a helyiek vendéglátásában részesültek.

Kedves Testvéreim!

"Hová lett a paradicsomi kor, az ártatlanság szépsége? – Kérdi Sík Sándor, a papköltő.

Megsörgült zörgő levelek novemberi szőnyegén járva az erdők búcsúzó fái között még megpillanthatod lelki szemeiddel, a tiszta élet szépségét: Szent Imre herceget. Kisasszony nap környéki vadászaton ivelt át az ő földi élete Isten végtelen szeretetébe. Vagy a bakanyi vagy talán a bihari erdők mélyén kapja a halálos sebet. Ez az ifjú királyfi a messi időből elalép, ott tündököl alakja az oltárképen, de a ma embere már közömbös ennek az ártatlan tiszta léleknek üzenetére.

Kollégiumokat neveznek el róla, iskolák, egyházközségek védőszentjévé választják őt, amint az itteni egyházközség is. SZENT IMRE nem szimbólum, hanem példakép mindannyiunk számára. Az Ő fiatalága, tiszta élete abból a nagyon távoli időből, ma is közel jön hozzánk, hogy újra és újra elhozza üzenetét: szeresd a tiszta életet!

Már is megfogalmazódik a kérdés: a fiataloságot, a következő nemzedéket lehet-e még Szent Imre példáján és nyomdokán nevelni? A válasz nagyon egyszerű: Szent Imre sem lett volna olyan, amilyen lett, ha nincs mögötte az imádságos családi élet, és a szülei jó példája, ha nincsenek azok az örök értékeket hordozó édesapai intelmek. Szent Imre nem lett volna az, akivé lett, ha nem lett volna mellette az a tudós Szent Gellért, aki kedvesen és szelíden neveli őt naponként a hitre és tudásra.

Szent Gellért az, aki jó mederbe terelte az ifjában feszülő vágyakat és komoly férfias vallásosságot tanult Gellértől. De apjától és Gellértől tanulta meg azt is, hogy hogyan kell a csendben Istennel beszélni – imádkozni. Imre megtanulta azt, hogy miért kell hinnünk és miért élünk e világban.

Ez a tiszta életű ifjú kopogtat ma lelkünk ajtaján, s ma megkérdezi mindannyiunktól, hogy István király nyomdokain jörsz-e, vagy jártál, amikor gyermekedet neveled vagy nevelted?!

A krónika feljegyzí, hogy István király meghatódottan látja, és nézi az Ő imádkozó fiát. Ez a szentistváni boldogság és öröm vajon ott van a Te szülői szívedben? Látod összetenni gyermeked vagy unokád kezét imádságra?

István királynak milyen boldog ez a látvány. ...népem jövője biztosítva lesz ennek az ifjúnak a keze, hite és szíve által. A lassan leáldozó élet vége nyugodtan pihenhet el az Úrban... talán így gondolkodott István király. S jött az őszi lombhullás, zörgő levelek, ország jövőjét megbeszélő tanácskozás, s az ilyenkor szokásos ünnepi vadászat, ahol az ifjú trónörökös is bemutatathatja alkalmasságát az ország nagyjai előtt. Kimerészkedik a bozótba a vadkan, és halálra sebzí az ifjút. A magyarság őrzője, istápolója odaveszett, de odaveszett az induló kereszténység jövőigereite is. Az imádságos szent király tudja, hogy ezt nem a balsors tette, hanem a gondviselő Isten határozott másként. Szent Imre az Isten tervében nem egy emberöltő számára született, hanem évszázadok gyümölcsévé, fénylő példaképpé

lett az ifjúságnak, a családoknak, a házaspároknak és minden embernek. A tiszta életnek és az erkölcsi életnek hirdetője és példaképe lett. Ráillett az Ő életére az Isten tanítósa. "Azért tett téged erőssé az Úr keze, mert szereted a tisztaságot." (Jdt.15.11.) S mit mondott Jézus? "Boldogok a tiszta szívűek, mert ők meglátják Istent."

XX. század vége. Miért olyan gyöngö az ifjúság? Miért olyan gyöngö a családi élet? Mert nem szeretik a tiszta életet! Igaz, hogy a technika kényelmessé teszi életünket, segíti napi munkánkat, de ugyanakkor szórja felénk a szörnyű borzalmat... Az a vadkan ma sem nyugszik... mai is gyilkol...

Erdővé terebélyesedett hitetlenség fái közül újra és újra előmerészkedik és pusztítja a még meg nem született magyar életet... előlép és pusztítja magyarságunkat, magyarságtudatunkat..., de pusztítja a családi élet egységét és békéjét, a hűségét és szenvedélyek vadkanja pusztítja a magyar egészségét...

Sík Sándor, a papköltő, A MAGYAROK gyónása című versét újra belekiáltja a ma élő magyarok fülébe:

Ama régi híres döntő magyaroknak,
 Kinek sírjain most kányák marakodnak,
 Marék maradéka, fáradt fogyatéka:
 Gyónjuk gyónásunkat nemzetnek elébe,
 Nemzetek-ostorló Úristen kezébe.

Mi vétünk, mi vétünk, mi nagyon nagy vétünk!

Gyónjuk legutólszor legutolsó vétket,
Gyónjuk égnek-földnek a legfeketébbben.
Mikor az ördögnek mindent odaadtunk,
Csillagot az égről, a földet alattunk,
Amikor béklyóztak örökös robotra,
S lettünk a világnak ebül rugdosottja:
Akkor, orcátlanon, cigányok módjára,
Álltunk vigyorogva világ piacára,
Szóval megtagadtuk jó régi nemünket,
Csúfságra cseréltük magyar szép nevünket,
Tisztes apáinknak sirja fölé köptünk,
Istennek, embernek arcába rohagtunk,
Isten, ember előtt fertelemmé lettünk.

Mi vétkünk, mi vétkünk, mi nagyon nagy vétkünk!
Kegyelmes Úristen, ne kegyelmezz nekünk!

Testvéreim! Tapasztalatokon nyugvó örök igazság: "Minden korszak ifjúságában hordja ígéretét. Ők a századok fáinak gyümölcsei". Ha lesznek keresztény családok, akik mindennapi életüket keresztényen élik, akkor ifjúságunk, nemzetünk jövőjének ígéretei lesznek.

Azok a könyvek, melyekből Imre tanult – a Bibliát kivéve – már nincsenek meg. De az Ő élete nyitott könyv számunkra, melyből megtanulhatjuk azt, hogy a magyar jövőben csak úgy lehet élni, ha belekopaszkodunk a magyar múltba. Szent Imre összeköti a jelent, a múltat, mert túl az idő múlásán, figyelmeztet bennünket, hogy szerezd ezt a hazát. Az eszmék összevisszaságában, az elvek zűrzavarában, nekünk Szent Imre az erős magyarság eszménye, a rendíthetetlen magyar érzés megtestesítője. Szent Imre hite és vallásossága a példa arra, hogy hogyan lehet e hazát szeretni és nemzeti egységet létrehozni.

Adja Isten, hogy a magyar szentek és a magyar hősök sírján meggyújtott gyertyáink fáklává egyesüljenek, és olyan fényvé legyenek, mely utat mutat a történelem novemberében. Sik Sándor szavaival és versével mondjuk, hogy ÉBREDŐ MAGYARRA VAN SZÜKSÉGE E HAZÁNAK.

Szökj fel, álmos óriás, Isten szép magyarja! Hadd legyen napújulás Annyi béna jajra. Lélek jöjjön és gerinc, Férfiúi kar. Félre most, akik tagadnak! Szembe nézz a virradatnak, Ébredő magyar!	Félre mostan, aki fél, Aki meri nem mer! Férfiúnak aki fél: Most nekünk nem ember. Átok-álte roncs-hazód Megváltót akar. Krisztuson tölt új sziveddel Légy te most a Hűsvét-reggel, Nagyhítu magyar!	Tűzben-ércült új karok, Ássuk el a régít! Tiszta vér és vasmarok Új világot épít. Szerte szenny és törmelék Régi bünt takar: Férfi kell a régi részre, Nemzet-újra-építésre, Alkotó magyar!
--	--	---

És most szavaim paptestvérem felé fordulnak, aki ebben a templomban 25 évvel ezelőtt mondta el első szentmiséjét. Ebben az évben ezüstmisés pap Ő. Miért ezüst? Mert értékes érc! Malynek porszemén rajta van a bányászok verejtéke, könnye. Paptestvérem számára az a 25 év, amit az Úszölőjében eltöltött, szentmiséjének ezüstje lett. Ennek a 25 évnek minden percét drágóvá teszi a gond, a küzdelem, a verejték, a megnemértések keresztyje, az öröme és a bánatok. Mindaz, amit az elmúlt 25 év hozott neki, vagy vett el tőle, az mind a gondviselő Isten terve volt s ez mind hálává emelkedik. Azok a szívek, akik az Ő újmiséjén örömet megosztottak vele, már távol vannak: Vannak, akik elfelejtették az áldást, vannak, akik már az örök hazába költöztek s ma velünk együtt imádkoznak.

A mai nap hálája nemcsak az Övé, hanem a miénk is. Isten szerető keze vezette, megőrizte, oltalmazta 25 éven át... s ebben benne van az emlékezés – a szülői ház, a piarista gimnázium, a szege di papnevelő intézet... – indulás a munkába: Debrecen, Szarvas segédlelkészként, majd Sarkad, Körösladány, Dévaványa és most Nagyszénás és Gáboros plébánosaként. Állomáshelyei nem voltak könnyűek, sokszor meg kellett harcolni a jó harcot... sokszor meg kellett vívni a küzdelmet a reménytelenségekkel, a meg nem értékekkel.

Hála van a mi lelkünkben is, hogy az Úr Isten még megajándékozhat bennünket papokkal, bár egyre kevesebbel – ezért ez a hálaadás lelkiismeretvizsgálata szólít fel: imádkozz papjaidért, és imádkozz papi hivatásokért, és merj papot ajándékozni Istennek!

Kívánom paptestvéremnek, hogy Jézus – a Jó Pásztor – vezesse az ő papi életét a még szebb és még értékesebb és drágább szentmiséjéhez, az aranymiséjéhez!

(Két fénykép a 10. oldalon látható.)

ADVENT ÜZENETE...

A kultúra egyik lényeges eleme, hogy a dolgokat meg tudjuk különböztetni. Aki helyesen különböztet, az helyesen ítél, - szól a latin közmondás.

Advent van! Mindenféle adventi koszorúkat csinálnak. Mily sok évig még a családok otthonaiban is gyanús szemmel nézték a kívülállókat, s klerikális szagot szimatoltak mögöttük. Nemcsak a tárgyaknak, de az időnek is meg van a sajátos helye, - légköre, - üzenete. Az advent is üzen. A világ létének kezdetéhez vezet, s a Teremtő előtti imádásra szólít. Felismerni tanít, - ezért vesz körül csendjével, s a koszorú vasárnapról-vasárnapra újabb és újabb gyertyafény fellobbanásával az Örök Fény felé vezet, aki a világ Világossága, - az igazság napja, - a jászolban szelíden pihenő Kisdéd.

Üzen az advent! Világít szelíd fényvel, mint hajnali misére siető őseink viharlámpásai. Ez a fény megvilágította a sietők arcát és átvilágít minket is. Ady érezte át idős korában, fiatalos hetykeségét szégyellve jóváteendő, - a havas erdei út mentén álló Krisztus kereszt előtt megemelte kalapját mélyen, mert ezt egykor elmulasztotta, és volt bátorsága bevallani. Más versében így szól: "meg-megállók, mint alvajáró és eszmélni akarok, s szent káprázatokban előttem száz titok kavargó". Látja már: "Szüzesség, jóság, bölcs derékség, ó jaj, be kellett, - s a szépség, tisztaság, és igazság, melyet egykor lekacagott, - bűnbánó lélekkel, roncsolt fájó szívvel sir fel: - Ő, bár haltam volna meg akkor, ha lekacagtalak. A Patyolat üzenetében keresi az elveszett tisztaságot, a patyolat üzenetét, mely kendőt lenget felé immár s neki csak könnyei peregnek.

Advent üzenete: Újra kezdeni! És folytatom Adyval, aki "sokféle mesét próbált, - de egyik sem volt elég, s a kiabáló nagy lárma ideget tépi, - s Ő ebben a lármban Istent keresi, - hiszen az övé minden." (Egy Isten-kereső álma)

Az advent, ez a kereső eszmélés, a növekvő fényre figyelő jóakarát, - a felkészülés az ünnepre, valamely találkozásra, - József Attila szavaival: - az Istennel szeretnék találkozni, - s újból imádkozni, Álmod az Isten...

Tizennégy éves koromban a háború kisodort a Bajor hegyek közé, hol hétköznaponként egy gazdánál dolgoztunk a mindennapi kenyérért, vasárnap egy csodálatos hegyi patak partján mulattuk az időt, hol a fenyvesek és a rohanó víz között havasi rét kínálta pihe-nésre selymét, s a túlsó part meredélyén bőséges málnabokrok csalogattak termésükkel.

Aztán láttam az Inn folyót Passaunál ezerkilencszáznegyvenötben, oly tisztán sietett a Dunába, hogy alján a kavicsokat meg lehetett számolni.

Számomra a fiataltságot ez a kép jelenti: égbenyúló fenyők és tisztán rohanó patak. Mécs László verse lüktetett benne a Pisztrángok példája, - mik rohannak fel a zuhogó patakok vizén, föl a tiszta forrás közelébe, mert ha nem a forrás felé törekszik, - s az árral úszik, akkor hull!

Láttam az Inn-t ezerkilencszáznyolcvanban is. Szennyes lé hömpölygött partjai között, undorító piszok minden cseppje. Itt járt az ember. Valamit elfelejtett és a kristálytiszta folyóból szennyes ár lett. E szennyes víztömeg büzlük, fertőz, roncsol és pusztít.

De a lélekszennyeződés, a közszellem-szennyeződés nem ily mocsk talán?

Vajon nem kell-e a tiszta források élő vizét keresni? Ady szavaival - a tisztaság, a szépség, a jóság forrásait?

S az a cinikus kacaj nem hozza-e magával azt, amit a költő keserű könnyeivel megsiratott?

Nem látjuk-e a feljajduló fájdalom özőnében azt, - hogy valamit elfelejtettünk?

Nem látszik-e, hogy rossz a mértékünk? Elvégettünk a tiszta forrás irányát?

Adventi csend, végy karjaidba, mint gyermekkorunk játékaiban elfáradt magunkat anyánk, s szólj hozzánk oly gyengéden s szelíden, mint ő, - mert a kemény hangot hallani is már gyengék vagyunk, - s mondd, mutasd meg hol a tiszta forrás? Hol a mi otthonunk?

RÉTHY ISTVÁN

Régi gyomai mesterségek I. rész

A harangozó

A világ haladása sok mesterséget megszüntetett, amelyek gyerekkoromban, még mindennaposak voltak Gyomán - s ezzel együtt eltűnt néhány jellegzetes alakjai is a gyomai népéletnek.

Hogy a "legmagasabb tisztség" betöltőjével kezdjem, aki mindannyiunk fölött állt, bár lentől, az iskolaudvarból csak afféle kis hüvelykmatyinak látszott: a harangozó nagy megbecsülést élvezett körünkben, kivált azoknak a mézítelábás fiuknak szemében, akik azzal dicsekedhettek, hogy megengedte nekik, hogy ők húzzák a harangkötelet, besegítsenek a harangozásokor. (Különben a harangozó egyházi is volt egyszemélyben, bár ezt az erdélyi eredetű kifejezést itt akkor nem használták, helyette a jóval kevésbé demokratikus, sőt bántó, egyházzsolga kifejezés járt). A harangozó tisztsége több okból is érdekes volt: azonfölül, hogy minden délben elhúzza a "levesnótát" (s ilyenkor nem lehetett őt látni, éppúgy, mint mikor az orgonafújtatót le-föl billegett). Minden egész órákor, amikor a harang nyelve megfelelő számú kongatott: körbesétált a torony körfolyosóján és a szélrózsa mind a négy irányába egyet túlkölt, néha szarukürttel, máskor egy nagy bádogdudával. Néhány iskolatársam szerint azért dudál, hogy lássuk nem aludt-e el, s vigyázza-e - tiszte szerint - a vetést a határban, nincs-e tűz, veszélyes füstgomolyag valahol. (vagyis a dudálásnak olyan szerepe lett volna, mint a lányok énekelgetésének meggyűzretek, hogy "Nem szedik a meggyet, nem szedik a meggyet födeles kosárba..." tehát, hogy nőtázás közben ne ehessenek a drága gyümölcsből.). Mert a harangozó könnyen elaludhatott volna, hiszen volt jól berendezett kis szobája fent a torony legfelső részén: dikó - faágy - nagy fehér bundával meg színes rongyszőnyeggel leterítve, és volt benne még kis dobkályha is a hidegebb napokra. Ezt onnan tudom, hogy barátommal az egyik református nagy pap, Gyökössy Dániel - az ifjúsági író és költő Gyökössy Endre testvérbátyja - fiával fölmentünk titokban, az egyházi engedelmével, a hátsó templomajtón, s féltelmes volt, ahogy a hatalmas nagy rézkorongos inga kattogott a torony gyomrában a félhomályban, éjjel-nappal: akkora, hogy akár rá is ühettünk s hintázhattunk volna mind a ketten. Nem szólva a baglyokról és denevérekről.

A harangozó húzta temetésekor is a lélekharangot: a "deili pompát" meg a többit (ez ki volt írva a templommal szemközti emeletes lelkészi hivatal fekete táblájára krétával: ki mikor halt meg, hány évesen, mikor lesz a temetése, és milyen harangszóval búcsúztatják.)

Tűz esetén is a harangozó verte félre a harangot. Egy ilyen esetre emlékszem: a Petőfi utcában gyűlt ki egy szalmatetes ház, a Vásártér felőli végén, a vásárszélen, s mint a megbolydult méhraj nagyapám méhesében, rohant a nép az utcán, kiáltozva: hol, merre van a tűz, kinek a háza ég. (Legközelebb akkor láttam így megbolydulva a község népét, mikor 1944. október 5-én délután egy orosz páncélos ek Szegedről fölrobogott a Körösig, s Endrőd felől belőtt tankágyúval a toronyba, s a templom épületébe. De akkor

nem verték félre a harangot - nehéz lett volna: a németek néhány hónappal korábban leszerelték, s elvitték a két legnagyobb harangot, német katonai teherautón, felvirágozva. Azóta sem került elő, s úgy kellett a háború után zsírért, szalonnáért, mézért újat öntetni az egyházközségnek. A templom belsőseit a mezőtúri egykori cserkész őrsvezetőnk, Tömösvári Imre édesapja állította helyre, ugyancsak természetbeni járandóságért.)

A harangozó tiszte volt az is, hogy az orgona megszólaltatásához a fújtatót működésbe hozza a karzaton. Csuda muris volt, mert egy fehérre mázolt deszka őt magát eltakarta a szemünk elől, de mikor a mérlegszerűen le s föl szálló gerenda felső állásba jutott, Zilahi Sándor kopaszodó feje a "Te-benned bízunk" és "Mint a szép híves patakra" éneklése közben ki-kiemelkedett egy percre a spanyol fal mögöl, mintha hullámok játszanának egy dinnyehéjjal. Néha ebbe is besegítettek, mint a harangozásban, a "számra-kó" fiúk, akik a zsolttárok meg a dicséretes számjegyeit rakták ki a karzaton a fatáblára; - az elektromos hirdető táblák korában ez is lassan a megszűnő "mesterségek" közé kezd tartozni a kálvinista templomokban.

A lapkihordó

Visszatérve a túlköltő harangozóhoz: volt még két ember a községben, aki túlköléssel hívta fel a lakosok figyelmét: az egyik az újságos, a lapkihordó volt, de nem mindenik utcában, s nem minden újság kihordója dudált. A főbb utakon nem, csak a kövezetlen mellékutcákban túlkölt a FRISS ÚJSÁG, meg a FÜGGETLENSÉG s az olcsóbb, népszerű lapok kihordója. A nagyapámék Petőfi utcájában hosszú túlköléssel adott hírt a lapkihordó, mint a régi postakocsisok, hogy megérkeztek a legfrissebb hírek: "Újsáág!... Itt van a FRISS ÚJSÁÁÁGI!", mint a pesti rikkancsok, csak hogy a Petőfi utca dudáló újságos nem fiatal, hanem alacsony, idős ember volt, s nagy fatarisznyával az oldalán vitte a hírlapokat.

A mi utcánkban, a Kossuth Lajos utcában (valamikor Vasút utca volt a neve) Gara úr hordta ki az újságokat Breuer névvel (akit a községben csak Blájer-nak mondtak), míg őket is be nem vitték a német megszállás után az egykori árvaház épületében berendezett gettóba, s el nem hurcolták idegenbe. El lehet képzelni, milyen érzésekkel hordta a konzervatív újságok mellett a szélsőjobboldali lapokat a hóna alatt Gara úr. Ez abból is gondolható, hogy mindjárt a háború után, mikor szerencsésen hazaérkezett, s folytatta a régi mesterségét, az utcán tanúja voltam, hogy valaki megállította:

- Adjon egy FUTÁR-t! (a jobboldali Magyar Futár-ra gondolt bizonyára, mivel azonos formában s külalakban jelent meg az MKP akkori új lapja, s ezt hitte, hogy Futár van Gara úr hóna alatt)

- Nincs többé Futár! - mondta kesernyés elégtétellel, s odanyújtott egy példányt az új képeslapból.

CSILÁGYI FERENC

SZÉP VOLT, FIÚK!

Minden jó, ha c vége jó!

November 14-én lett volna a Barátság szezonzáró mérkőzése Melykút ellen. Az ifik előmeccse le is zajlott sikeresen. Sokadik győzelmüket aratták a fiatalok. Gratulálunk a csapatnak és edzőjüknek. Csak így tovább!

A „nagyok” összecsapása elmaradt, mert a játékevezető alkalmatlannak minősítette a pályát. Gyomán is kísérleteztek, de ott még rosszabb állapotokat találtak. Így november 21-én pótolniak az elmaradást. Az október közepén végrehajtott edzőcsere segített a csapaton. A tabella 8. helyéről indulva a másodikra tört előre csapatunk. Az eléggé fagyos pályán (bár hengerelték) a játékosok minden tudására szükség volt, hogy megszeliüljön a labda. Janis jeleskedett a tizedik percben, a kapufáról visszacsapódó labdát a jó ütemben érkező Brakszatőrész értékesítette a háló bal sarkában. 1:0. Az ötvenötödik percben Varga mintaszerű szögletét Zsiglédszki fejelte a hálóba. 2:0. A hatvanharmadik percben Nagy Zoltán remek beadását Janis mesteri mozdulattal fejelte a jobb sarokba. 3:0. A hazaiak mindenben

SPORT

felülmúlták az elszántan játszó ellenfelet. Nagyobb arányú győzelem sem lett volna meg nem érdemelt. A játékevezetés mintaszerű volt. Legjobbaink: Janis, Nagy Z. Lipták és Brakszatőrész.

ÁM kanyarodjunk vissza az időben. A Fodor Sándor edző által átalakított csapat sikerei:

Oktober 25. Csongrád - Barátság 2:2. IFI: Csongrád - Barátság 0:1.

Az első félidőben jó volt a Barátság, mégis 5 100%-os helyzetet hagyott ki. A fordulás után 2:0-ra elhúzott a hazai csapat, de feltámadt a Barátság is, Czeglédszki és Janis remek góljaival egyenlített.

Tabella: 8. Barátság 12 5 6 1 18-12 21.

Oktober 31. Barátság - Szajol 5:2, IFI: 1:0.

Rég nem játszott ilyen jól a barátság. Nagy István mesterhármasa biztos vezetéshez juttatta csapatunkat, pedig

már az első perc vendég gólt hozott. Nagyon kívül Varga, Czeglédszki volt még eredményes. Említésre méltó még, hogy Molnár tizenegyesét a remek vendégkapus, Fényi remekül védte. Tabella: 4. Barátság 13 6 6 1 23-14 24.

XI.8. Malév - Barátság 1:2. IFI: 0:1.

Az eredmény nem fejezi ki híven a két csapat közti különbséget. Ha Bakos kapus nem véd olyan szenzációsan, jelentősebb lett volna a gólkülönbség. A végső sikert a vendégek erősebb akarása hozta meg. Brakszatőrész lötte a két gólt.

Tabella: 3. Barátság 14 7 6 1 25:15 27

Az utolsó mérkőzés (mellyel beszámolónkat kezdjük) Melykút ellen betetétzte a csapat sikeres szereplését.

Tabella:

1. HMVH 15 9 4 2 27:13 31.

2. Barátság 15 8 6 1 28:15 30.

3. Csongrád 15 8 4 3 29:14 28.

Tudósító: MÁRTON GÁBOR

ŐSZI TÁRLAT a KATONA JÓZSEF MŰVELŐDÉS- KÖZPONTBAN II.

Megható volt együtt látni Juhász Sándor alkotásait és Cs. Nagy Lajosnak az idős művésztől készült agyagszobrát, amely jól ragadja meg a mester törekény lényét és sokat tapasztalt, bölcs egyéniségét. Cs. Nagy Lajos ezen a portrén kívül egy, népi mitológiai életfa szimbólumát felhasználó Oltárral és egy durván faragott, szögesdróttal koronázott, szinte totemisztikus Krisztusfejjel mutatkozott be.

Érdekes színfolt volt a Nagy Zoltán - művész nevének nagy Z. - fotóiból készült összeállítás. Az apró, barnás árnyalatú képek jelzik alkotójuk elmozdulását a fotóművészetbe a dokumentum- és a sajátfotó felől beszívargott meghökkentésre való törekvéstől a lírai, szinte festői hangulatot sugárzó alkotások felé.

Békési Mihályné és Nagyné Veres Róza tűzzománcjai tovább gazdagították a tárlat műfajainak palettáját. Békésiné a technika összes lehetőségeit ismerve - hiszen évekig szakkört is vezetett az akkori 2. számú iskolában - a sodronyzománc és a fóliaberakás lehetőségeit felvonultatva igen dekoratív alkotásokat hozott létre. Nagyné Veres Róza talán kevesebb technikai tudással, de a festő önmagát meg nem tagadva készítette Fészekmeleg című alkotását. Vörös part című olajképe fényével, tüzes színeivel szintén tűzzománcoként hat, nem véletlenül helyezték el a rendezők azok közé. Egészen más műfajában és stílusában Napraforgók című akvarellje, amely igen érzékeny, szép munka.

Diószegi Bíró Ilona - ahogy magát nevezi: Lona - az elmúlt időszakban készített festményei legjavát budapesti kiállításra vitte. (Amelyről múlt havi számunkban részletesen beszámoltunk: V. évfolyam novemberi szám 14. old. "Megálmodott alakjai a vásznon tovább álmodnak" címmel. SZERK.) Valószínű, hogy ezért szerepelt itt egy kevésbé sikerült, de tőle megszokott Lona-i szecessziós hangulatot most is hozó fára festett olajképpel Tavasz sugallat címmel.

Szonda István apró szobrocskáit, különösen az Alvó lovag, engem gyermekkori gyurmafiguráinkra emlékeztetett, s nem a mérete miatt. Régebről ismert munkái nekem jobban tetszettek ennél a próbálkozásnál. Még keresi a maga műfaját és stílusát. A keresés reméljük, előbb-utóbb a saját út megtalálásához vezet.

Valuska Lajosnak a népi díszítőművészetet és eszközkészítést idéző szíjgyártó és nyerges munkái - kantár sallanggal és bőrtáskák - a maguk egyediségében és művészi kivitelében joggal tarthatnak igényt az "iparművészet" kitűnő jelzőjére.

Harmati Mária, aki egykor porcelánfestőnek tanult, vonzódik a tüzes színekhez, a dekorativitáshoz. A kínai porcelánok madármotívuma, s a japán porcelánokon és miniatúrákon gyakran szereplő nap festményein is megjelenik. Ami ott helyénvaló, az itt egészen más-ként, kissé édeskészen hat. Készségeit, művészi előképzettségét s izlését meg kell tanulnia új műfajához alkalmazni. Nem lehetetlen,

hiszen Renoir is porcelánfestőként kezdte. - Igaz, Renoir csak egy volt. -

Hornok Imre - művésznevének Hori - Életem tükre című olajképén az ovális tóban tükröződő fák sűrűje egy önszemlélő, sorsába zárt élet szimbóluma, a saját belső világába elmerülő művészt, aki ebben a zárt világban jól érzi magát. Ez vagyok én, fogadjatok el, ha tetszik, de ha nem tetszik, az se érdekel. Öntörvényű álláspont. ami reméljük, nem akadályozza a fejlődésében, az önképzésben, hogy minden gondja mellett végre megajándékozta a sors függetlenség-gel, a lehetőséggel, hogy csak a művészetnek éljen. A nagyobb elmélyülés máris látható itt kiállított alkotásán.

Türi Tamás, Amikor fát vágok, avagy érzés születik című grafi-kája már címadásában is utal a művész lírai, költői hajlamára. Alkotása a maga elvontságában különösen a fiatalabb látogatók előtt aratott tetszést. Ígéretes próbálkozás.

Szakáll Sándor magányos tölgy című tus-tempera képe Csontváry Cédrusára emlékeztet, de kiterjesztett ágai, vörös színe a feszületre is asszociál bennem. Persze, akadhatnak olyanok is, akik túl színpadiasnak, érzélgősnek ítélik ezt a képet. Az ilyen Csontváry utánérzések ma már valóban eléggé közhelyszerűen hatnak.

Uhrin Pál három képpel is szerepel a kiállításon. Azt hiszem, egyike ő az utolsó naiv festőnek. Ez után már bárki csak szándékol-tan utánozhatja - ahogy tették is sokan - ezt a látásmódot, festési mó-dort. A húszas, harmincas években valóságos kultusza volt az ilyen festőknek. Az 1934-es Östehetségek Kiállításán tűnt fel az a Gajdos János is, aki falusi suszterből lett festővé. Az ő Vásár című alkotásá-ra emlékeztet Uhrin Pál Lókupecsek című színes ceruzával készült képe mozgalmasságával, üdeségével. Nem mozzgat olyan nagy tö-megeket, mint Gajdos, mozgalmassága áttekinthetőbb, de hangula-tában mégis vetekszik vele. Reméljük, sokáig gyönyörködhetünk még Pali bácsi képeiben! Az östehetségek kultuszáról, a naiv fes-tőkről, már a harmincas években megoszlottak a vélemények. Né-meth László szerint legjobb lenne meghagyni őket annak, akik, s akik. A mai östehetségeket - mint például a mi esetünkben Dancsó Árpádot, Demeter Györgyöt, Nehéz Lajost - annyiféle hatás éri, nincs már meg a maguk kis zárt világa, lehetetlen a túlparton marad-niuk, de nagyon nehéz az innesson is megkapaszkodnunk. Remél-jük, lesz, akiknek sikerül!

Szomorú kötelesség is terhelte az Őszi Tárlat megnyitóját, mű-vészeit és közönségét. Búcsúztunk. Már nem lehetett személyesen jelen Rosza Pál, a város közismert Rosza Pajája, nemrég elhunyt ba-rátunk. Csak a primitív népek tetemeire emlékeztető rőzsoszobrai és rémisztő, groteszk maszkjai üzentek nekünk a Kezdetről és a Vég-ről. Ő már tudja a nagy titkot. Őrizzük meg szakállas, prófétai alak-ját emlékeztetünkben!

BULA TERÉZ

**Az ablak
teszi
a házat**

**MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRÉTRE IS.**

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1.

Tel/Fax: 66/386-328

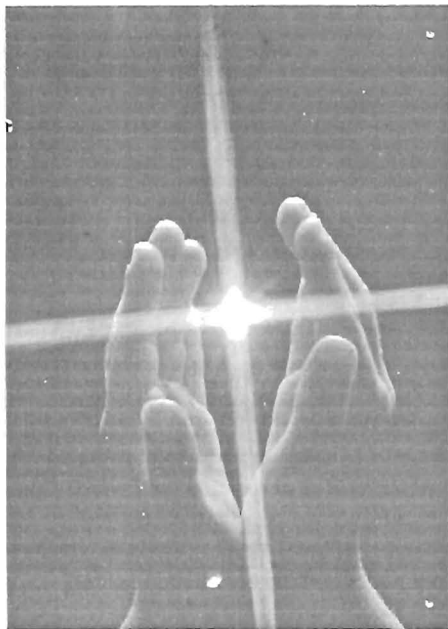

**Garancia!
Minőség!
Kedvező ár!**

Gellai Cipő

GYOMAENDRÖD, Fő út 140/2. - Tel.: 06-66-283-359

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek;
Híába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hangunk nekik a végtelenség.”*
(Juhász Gyula)

Özv. BARTA JÁNOSNÉ SZILÁGYI ZSUZSANNA, aki a Petőfi u. 27-ben lakott október 26-án 88 éves korában, rövid szenvedés után elköltözött az élők sorából. Temetése Gyomán november hóban volt. Gyászolják: Leánya, fia, veje, és unokája.
Özv. BARTOS MÁTÉNÉ KNAPP MÁRIA, aki a László u. 3-ban élt, november 18-án 97 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Temetése november 23-án volt. Gyászolják: Leánya és kiterjedt rokonsága.
Özv. CSAPÓ GERGELYNÉ KISS ERZSÉBET, a Vásártéri lakótelepen élt, rövid szenvedés után október 29-én 83 éves korában meghalt. Temetése Gyomán volt november hóban. Gyászolják két gyermeke, testvérei és azok családjai, valamint veje.
Özv. DRAHÓ IMRÉNÉ VASZKÓ MÁRIA, a Református Szeretothonban élt 91 éves korában, október 23-án, rövid szenvedés után átadta lelkét Teremtőjének. Temetésére október 30-án Endrődön került sor. Gyászolják: unokatestvérei és azok családjai és az Otthon lakói.
DRAHÓ KÁROLY, aki B. Molnár u.21-ben élt, 64 éves korában november 9-én elhunyt. Temetése november hóban

volt Gyomán. Gyászolják: felesége, két gyermeke és családjuk, rokonai és ismerősei.

FEKÉCS LÁSZLÓ, aki a Napkeleti u.36-ban lakott 59 éves korában váratlanul elhunyt október 28-án. Temetése november 2-án volt Endrődön. Gyászolják: felesége, gyermekei és azok családjai, rokonsága és ismerősei.

GYEBNÁR LAJOS, aki a Mikos u.28-ban lakott rövid szenvedés után 78 éves korában október 22-én elköltözött az élők sorából. Temetése november 4-én volt. Gyászolják: két gyermeke, unokája és családja.

GYURICZA LAJOS, aki az Ifjúsági lakótelep 133-ban élt 53 éves korában hosszabb betegség után elhunyt. Temetése november 7-én volt Endrődön. Gyászolják: felesége, gyermekei, testvére és családja.

HABINA JÁNOS, aki a Liliom utca 8-ban lakott, 86 éves korában, mégis váratlanul november 10-én elhunyt. Temetése Endrődön november 13-án volt. Gyászolják két gyermeke és Családjuk, valamint ismerősei.

HORNOK LAJOS, aki a Sugár u. 14-ben élt, 84 éves korában hosszú szenvedés után visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetése november 16-án volt Endrődön. Gyászolják: felesége, három gyermeke és családja.

MOLNÁR GYULA, a Tanács út 22-ben lakott, november 4-én rövid, de súlyos betegség után 67 éves korában távozott az élők sorából. Temetése november 10-én volt. Gyászolják: felesége, három gyermeke és családja.

MOLNÁR GÁBORNÉ HORNOK IRMA, aki a Hunyadi u. 11/1. sz. alatt lakott október 30-án életének 59-ik évében hosszas betegség után hunyt el. Temetése november 6-án volt Gyomán. Férje, fia és családja.

PAPP LAJOS, aki a Gárdonyi u.4-ben élt, október 29-én hosszú betegség után, 62 évesen elköltözött az élők sorából. Temetése november 3-án Gyomán volt. Gyászolják: felesége, három gyermeke és családja.

PELYVA SÁNDORNÉ CZIKKELY ERZSÉBET, aki lakott Micsurin u. 11-ben, október 27-én 69 éves korában hosszú, súlyos betegség után visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetése Endrődön október 31-én volt. Gyászolják: férje, gyermeke és családja.

RÁCZ JÁNOSNÉ FEKÉCS ESZTER, aki Öregszőlőben élt Kör út 35-ben 86 éves korában hosszú betegség után október 21-én távozott az élők sorából. Temetése Endrődön október 26-án volt. Gyászolják: két gyermeke és családja.

SERDÜLT IMRÉNÉ KALÓ IRÉN, aki a Sallai u. 2.sz. alatt lakott, 48 éves korában október 23-án váratlanul elhunyt.

Temetése október 30-án volt Gyomán. Gyászolják: volt férje, és gyermeke, testvérei és azok családjai.

SZABÓ SÁNDORNÉ RÁK JULIANNA MÁRIA V. Ket. 64.sz. alatt lakott november 16-án 40 éves korában hosszú, súlyos betegség után halt meg. Temetése november 20-án volt. Gyászolják: szülei, férje, három gyermeke, unokái, testvérei és családja.

SZABÓ ZOLTÁN, aki a Bartók B. u. 24-ben lakott 43 éves korában váratlanul elhunyt október 27-én. Temetése Gyomán november 4-én volt. Gyászolják: felesége, gyermekei, rokonok és ismerősök.

SZALÓKI LAJOSNÉ BARÁTH RÓZA, aki a Hősök útja 103/1. sz. alatt lakott november 7-én rövid szenvedés után 49 éves korában távozott az élők sorából. Temetése november 11-én Gyomán volt. Gyászolják: édesanyja, férje, két gyermeke és családja, testvérei és családja.

TIMÁR ISTVÁN, aki a Jókai u.13/1- számban élt életének 82 évében rövid szenvedés után október 21-én elhunyt, temetése október 28-án volt Gyomán. Gyászolják: felesége, gyermekei és unokái.

TÓTH BÉLA, Budapesten élt, gyomai származású volt. Tragikus hirtelenséggel november 13-án hunyt el, temetése november 18-án volt. Gyászolják: felesége, leánya, veje és három unokája.

TÓTH MIHÁLY, aki a Martos Flóra u.21.sz. alatt lakott, november 11-én 62 éves korában hosszú szenvedés után távozott az élők sorából. Temetése november 18-án volt. Gyászolják: felesége, édesanyja, testvérei és családja, felesége testvérei és családja.

Özv. UHRIN IMRÉNÉ HORNOK MÁRIA ROZÁLIA, aki a Fazekasi u. 2. sz. alatt élt október 31-én életének 82 évében tragikus hirtelenséggel hunyt el. Temetése november 9-én volt Endrődön. Gyászolják: Leánya, fia, és az ismerősök.

VADÁSZ IMRE, aki Sebes Gy. u.6. szám alatt lakott, hosszú betegség után, november 7-én, 81 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetése Gyomán november 12-én volt. Gyászolják: felesége, két gyermeke és családja, barátai és ismerősei.

VARGA LÁSZLÓNÉ TIMÁR MÓNIKA, a Szabadság út 15-ben lakott, életének 83 évében hosszas betegség után november 6-án megért Teremtőjéhez. Temetése Endrődön november 10-én volt. Gyászolják: fia és unokái.

VARJÚ GÁSPÁRNÉ DINYA IRÉN, aki Mezőtúron élt október 21-én életének 70. évében váratlanul elhunyt. Temetése Endrődön október 27-én volt. Gyászolják: két gyermeke és családja, és ismerősei.

Endrődi búcsú 1998

középen: Szujó Antal ezüstmisés

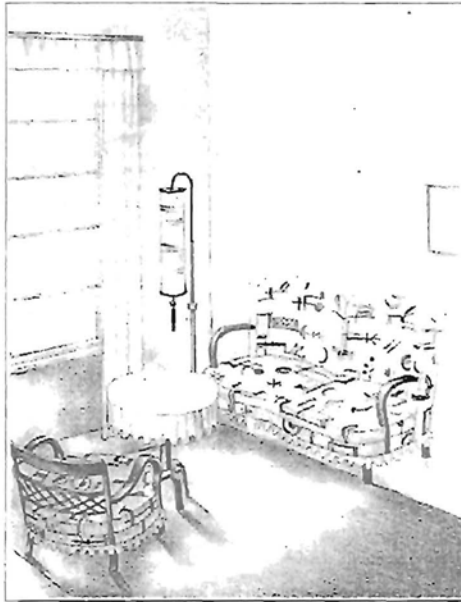
az ünnepi körmenet

KOZMA LAJOS BÚTORAI A KNER MÚZEUMBAN

A Kner Múzeum állandó kiállítása Kozma Lajos bútoraival gyarapodott. A megnyitót november 20-án 14 órakor, a művész halálának 50. évfordulójára emlékezve tartották. Kiss Éva művészettörténész - aki a kiállítás magyar-angol nyelvű ismertetőjét is írta - előadásában kitért Kozma pályájának legfontosabb fordulópontjaira, a Kner családdal, különösen Kner Imrével való barátságára, s a most megszerzett bútorok történetére.

Mint Ő is említette, nem először kerülnek Kozma bútorok a Kner házba. Magát az épületet, s az eredeti berendezést is Kozma Lajos tervezte 1925-ben. Barátja és munkatársa volt Ő Kner Imrének. Barátságuk 1918 nyarán mélyült el, amikor Selmechánán együtt töltötték az augusztust, a tömegtermelés és a kézműves igényesség ellentmondásaira keresték a megoldást.

Az építész Kozma, aki fiatal mérnökként Lajta Béla irodájában dolgozott, sok mindenbe belekóstolt. Első sikereit nem is épületeivel, hanem grafikáival, ex Libriseivel és szignettjeivel érte el, de a festészetbe is belekóstolt. 1909-ben és 1910-ben, Párizsban Matisse tanítványa, megismerkedik a legmodernebb törekvésekkel. Nem marad meg azonban a festészet mellett, a bútor, a textil, a belsőépítészet egysége, egyszóval a lakberendezés sokkal jobban izgatja. Első ilyen irányú komolyabb munkája a Rózsavölgyi Zeneműbölt berendezése a Váci utcában, mely külföldön is nagy visszhangot keltett. Az I. világháború azonban, miként Kner Imréét, úgy az ő pályáját is megszakítja, hogy aztán az újrakezdést már együtt tervezik meg. A világlátott, képzett művész nagyon is imponál a szerteágazó műveltségét autodidaktaként megszerző Kner Imrének. Kozmá-

nak pedig tetszik az ő, új ismereteit tüstént a maga munkájában alkalmazni képes, gyakorlatiassága. Közös bennük a minden új iránti nyitottság, s az, hogy Kozma is sok területen autodidakta, hiszen tanult szakmájától gyakran messzire kalandozott. 1918 nyarán a nyomdászat alapismereteire vetette magát nagy lelkesedéssel, hogy aztán megszülessen a jellegzetes Kozma-barokk, s ennek jegyében a Kner Nyomda egyedülálló díszítő készlete, a fejlecek, a záródíszek, vignettkészlete, valamint az egyenként önthető, betűként szedhető, változatos keretek készítésére alkalmas, maig használatos körzet sorozat. Már ezek felhasználásával készültek a

Király György irodalomtörténéssel közösen megalkotott Három csöppke könyvecske, a Kner Klasszikusok és a Monumenta Literarum sorozatok, amelyek folytatását Király György korai halála akadályozta meg.

A Kner villa 1925-ben épült fel, éppen Kozma stílusváltása előtt, még ebben a népies, neobarokk stílusban. A bútorzat és az ajtókeretek magukon viseltek a Kozma-féle díszítéseket. Sajnos az eredeti berendezésből csak az ajtódíszek és a hálószobába beépített gardrób szekrény maradt a család elhagyása és a lakás kifosztása után.

A most megszerzett bútorok Kozmának a következő korszakából valók. A szobaberendezés 1928-ban készült, a biedermeier utánérzéseket sem nélkülöző magyar art deco egyik legszebb darabja. Szegő Zsigmond - a Fővárosi Elektromos Művek akkori igazgatója - lakásában a leányszoba kényelmét szolgálta. A bútorok alapanyaga cseresznye, amelynek erezte, szépsége kiválóan érvényesül a kerek asztalka lapjának körkickekkel való intarziászerű összeállításánál, s a fotel és a kanapé ivesen maghajtított karfáinál. Érdekes megoldású a fekhely csónakszerűen meghajtított fej- és lábvége. A mennyezeti lámpa és egy falikar szintén szerves része a berendezésnek. Kár, hogy az eltérő stílusok miatt a már említett gyönyörű gardrób szekrényt, a régi berendezés egyetlen megmaradt darabját most egy függöny mögé kellett rejteni a látogatók szeme elől.

Mégis nagy nyeresége ez az új szerzemény a múzeumnak, hiszen Kozma-bútorokhoz nem könnyű hozzájutni. A gyarapodás Erdős Ákosnak, a Kner Nyomda tulajdonosának, az ő gyűjtő szenvedélyének és hozzáértésének köszönhető.

A Halottak napi megemlékezéseket Endrőd minden katolikus temetőjében méltóan előkészített környezetben tarthattak. Sokan hazajöttek halottaikhoz az ország sok-sok részéről, sőt külföldről is jártak itthon. Sok munka, pénz volt az elhanyagolt temetők rendbetétele mögött.

Tisztelettel köszönjük meg mindenkinek, akiket illet, hogy segítettek bennünket pénzzel, munkával, jóakarattal. Köszönjük a helyi Munkaügyi Központ vezetőjének, és munkatársainak a jóindulatú hozzáállást és minden nemű segítséget. Köszönjük a képen látható munkacsapat minden tagjának, hogy tisztességes munkát végeztek, kegyeletet nem sértettek a legnagyobb munka közepette sem. Külön köszönjük Dinya Elek bácsinak és Iványi Sándor bácsinak azt az önzetlen segítséget és magas szintű munkát, amit akármelyik fiatal megírgyelhet, mind a minőséget, mind az eredményt illetően. S végül, de nem utolsó sorban köszönjük, akik pénzzel segítettek a munkát. Közel 600 ezer forintot kellett összegyűjtenünk ahhoz, hogy 14 ember 10 héten át dolgozhasson az egyház 4 temetőjében. Az összeg 68%-a a távol élőkötől jött, a 32% az itthon élőkötől. Köszönjük!

Támogatóink voltak, lapzártáig: Ambrózi László, Bela Imre, Balog Pé-

Befejeződött a katolikus temetők rendbetétele

Dinya Zoltán, Farkasinszki Zsuzsa, Fülöp Imréné, Gellai László, Dr Gyuricza Béláné, Iványi Józsefné, Iványi Sándor, Hunya István, Lajtos Imréné, Latorcai János, Németh Dezső, Ujházi Ernő, Porubcsánszki Mihály, Szabó Dezsőné, Tímár Jánosné, Varjú László, Vaszkó András, Zsigri Mária. **A legbőkezűbb adakozó, akinek az egész akció köszönhető, Kátona Sándor, és munkatársai Németországból.**

Az ENDRÖDI SZENT IMRE PLÉBÁNIAÉRT ALAPÍTVÁNY számláján gyűjtjük folyamatosan a jövő évi munkához a pénzt. Kérjük az itthon és távol élőket, hogy erejükhez mérten továbbra is támogassanak céljaink

megvalósításában. Jövő év áprilisában szeretnénk megkezdeni a temetőkben a munkát. Kiseb létszámmal, de folyamatosan tervezzük, ha az anyagi forrást össze tudjuk hozni úgy, hogy ismét igénybe vehessük a Munkaügyi Központ támogatását.

Az Alapítvány számlaszáma: Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet 53200015 - 10003231, vagy készpénz befizetést a Plébánia is tisztelettel fogad a Fő utca 1 sz. alatt.

Iványi László plébános
CSÁSZÁRNÉ GYURICZA ÉVA

Amikor vége a nyárnak, eljön a betakarítás ideje. Ősz-előn leszedik az almát, szilvát, szőlőt, mindazt, amit dolgos kezek nyomán a termékeny-természet kínál. Letörlik a kukoricát is, hogy a kukoricaszemekkel táplált állatok eleséget adjanak az embernek, hogy amint a drága anyaföld a hótakaró alatt megújulni képes tavaszvárón; úgy átteleve a betakarítottakkal; az ember is megújuljon az újrakezdésre, újabb tevékenységre, együtt a természettel...

Ugyan ki tagadhatná, hogy a TERMÉSZET univerzumának piciny része az EMBER is, a maga sajátos, csak reá jellemző "természeti"-vel; ám ez a piciny rész - a maga sajátosságai mellett - a nagyobb nagyonis hasonló utakat jár be. Az évszakok változása? Az Ember tavasz, nyár, ősz, tele? - túlságosan is triviális hasonlóság... Ám az EGÉSZ - RÉSZ TERMÉSZET-EMBER hasonlósága sem mondható éppen "eredeti"-nek... Közismert. Bocsássa meg nekem az olvasó, ha mégis ezek a triviális, közismert gondolatok vetődtek fel bennem, amikor Tímár Máté legújabb kötetét, verseivel, történeteivel kézbevettem, lapozni, olvasni kezdtem...

"ÁMEN... ÁMEN" - a kötet címe (1997-1998) legfrissebb írásaival. A múlt évben megjelenté "UTÓSZÜRET" volt, nos éppen arra akartam példázni a természet és az ember kapcsolatával, hogy ime, mint Tímár Máté kötetével is példázza újabb "utószüret"-ek jönnek - így őszidőn; a szerző őszidején is; amikor úgy érzi minden újabb év ajándék, és Ő buzgólkodik azon, hogy az élet-ajándék-évek újabb és újabb terményeket, gyümölcsöket érleljenek... Ízelgessük. Számunkra gyűjtötte kötetbe.

Őszidőn az író-költő is, - mint minden ember - visszanéz a nyárra: s emlékeket sorjáz... Tágabb értelmű már itt az ő nyara, mint a mienké, (kik köznapu emberek vagyunk csupán) - nem "egyetlen nyár", az épen elmúlt; hanem a vele történtek, velünk történtek rímekbe, prózába örökíthető méltó sorai... S így van ez akkor is, mikor "legszemélyesebb" élményeiről szól. Közüggé lesz, mert gazdagít minket általa, mert megosztotta velünk.

Elszomorít, hogy a kötet kezdő versének - mintha éppen feleselne velem, bár nem tudhatta - "ÍROM, BÁR NEM OLVASSA

"MIKOR MÉG A KISKASZÁK ZENÉLTEK..."

SENKI!" - címet adta. S felvérzik betűi nyomán a szívbe-markolt, s soha be nem heggedő seb, melyet Illés fia elvesztésén színet nélkül érez...

Hogyne olvasnák, s hogyne éreznék mindazok, akik vágnak eltávozni eltávozott szerettei után? Bizony nem kevesek azok száma... S az is, aki - még fiatal - csupán mert érző, érzékeny ember, átérezheti a fájdalmat. (Arany János, ki legnagyobbunk volt költőink között számos versében siratta el Piroska leányát; s szívünkhez szolt...) -

A kötet fele vers, fele próza... (Hogy mikor vers, s mikor próza kínálkozik szeretett Földünk ihlette tollára? Nos ezt a titkot, egyszer talán érdemes lenne megtudni Tőle; faggatva Őt erről... Ám; gyanitom; nem adhatna Ő sem "hiteles" követendő példát... Talán itt is a TERMÉSZET munkál, lehet, hogy a MÚZSA álarcában? Vezeti a tollát, hol dalra, rímre, hol prózára?!)

Könnyed rímekbe pompáz egy-egy felvillanó emlék, élmény; álom is olykor; /Ábránddal sózunk és mesékkel./ (4.p.) Friss rácsodálkozás a reggeli napra, hogy aztán filozofikus "történelmi" meditációkra ihlesse /Végre talán kisüt a nap! (5.p.) - Egy fázós nap, kissé "depressziós" - noha tavasz van, akkor amikor éppen írja... /Cimtelen 6./ - Reménytelen, hogy versről-verse keressem a titkot... Feladom. Szépek. Olvasni kell. Érezni, érteni, - azonos hullámhosszon a Szerzővel.

Ennyi... Annál is könnyebb Vele egy hullámhosszra kerülni, mert legszemélyesebb verssoraiból is közös sors-élményeink köszönnek vissza ránk... "mert amit az emberre mértek, / vinni kell, míg sirig nem érek/ (10.p.)

Furcsa... Vígtság, szomorúság, bánat, sőtét-jövendő, remény váltakozása jobban sejlenek a versekből, mintha az ez év novemberében 76. évét átlépő költő érzelési-élményei keserűségét, derűjét, reményét, - ha azok igaz, megtörtént élményekről vallanak is - inkább versbe kívánta volna formálni, mint prózába. - A prózát a kedves, derűs, baráti élmények megörökítésére tartogatta volna. - Köszönet, hogy megosztotta olvasóival... Tíz prózai mű. Megannyi remek. Ismeretgazdagító-tágító... Élmény-érzés-nagyob bitó...

A "nagyárok" akácfasoraitól, a "Rokonföldi csángálások" ig... (53-71 old.) Megismerjük a családi barázda-karó ide-oda tevést; a "Tímár" vezetőknév "kóborlásait", sokaságát... Tímár Máté nevezetes barátai kedves, mosolyogtató (ám máshonnan meg-nem ismerhető) történéseit. Olyan neves személyiségek "hétköznapi" (?) történéseiről kapunk hírt, mint Palló Imre világhírű operaénekesünk; Tamási Áron felejthetetlen írófejedelmünk stb, stb. Kodály Zoltán méltán nagy hírű zeneszerzőnk - s a Kodály-módszer atyja - is feltűnik csodálatos felesége Emma nagyszony társaságában... mindazok, akikkel Tímár Máté élete során valahogyan kapcsolatba került...

Nyelvész-tudós nem vagyok, - de mint minden olvasóját - engem is fogva tart Tímár Máté eredeti, - senkivel össze nem teveszthető, - különös zamatú nyelvezete, (akiről a csángók úgy vélték, hogy eredeti erdélyi csángó; csak titkolja, amint ez e kötetében szereplő egyik írásából hangzik). - (Szerettem volna idézni Lörice Lajos, felejthetetlen nyelvészprofesszor elemzését Tímár Máté próza-nyelvezetéről; ám nem sikerült kikölcsönözni azt, hajdani munkahelyem az Akadémia könyvtárából, mert éppen tanulmányozta valaki.) -

Csodálatos nyelvezetével, csodálatosan írja le többek között; - azt az önmagában is jelképes-szimbolikus eseményt, - hogy Karácsony estéjén a havasokban kisgyermek született... (Gyimesi Karácsony, 41-49.old.)

Megkérdeztem - a Sors különös kegye folytán - közel 60 éve már barátom költő-író földinket; ugyan miért adta e kötetének címet az Ámen... Ámen...t? "Lejár az időm - mondta - talán ez az utolsó..."

Bocsássa meg; ez esetben nem hiszek neki. Úgy vélem szívébe véste Szent Jeromos (III-IV. sz.) szavait: "Úgy élünk, mintha másnap meghalnánk, és úgy építkezünk, mintha örökké élénk."

Építkezzen, írjon sokáig, hogy mi olvashassuk; gyönyörködjünk és okuljunk általa...
M. KONDOR VIKTÓRIA

Üzenet Tímár Máténak

Minden újabb lapunk születését izgalommal várom. Ebben a jóleső lelkiállapotban jelentős szerepet szolgált Tímár Máté.

Már három kis verses kötetet ringat jóleső kóbulatba: Lélekváltság, Utószüret, Ámen... Ámen.

Olvasgatom, izlelgetem, válogatom anyanyelvünk remek gyöngyszemeit. A Biblia, Arany balladá, Babits aranyműveltségű alkotásai mellett ott vannak asztalomon a kis kötetek.

Jól eső érzés; endrődínek lenni!

A még elvélve fellelhető „nyereség” sem bántó. A vajúdáshoz a fájdalom, meg a vér is hozzátartozik.

ISTEN ÉLTESSEN KÉTI-HETES KORODBAN!

Marci

THERMIX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

☒ 5500 Cyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas építési munkák generál kivitelezése - tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók. Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (fenyő fűrészáru, Interspan bútorlap szigetelőlemezek, kartonplasztlemezek...)
- ☞ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

Trodalmi oldal

GYIMESI KARÁCSONY

(részlet a novellából)

Úgy a délelőttnek dereka-formán a bába kikárogtott az ajtón, ami lényegétől valahogyan mégis glóriássá szépült: "Fiad van, Dienes!" Azután kijöve Illyés bá is félrevonta a tisztelendő urat. Beszéltek néhány minutucskányit, amit végeztével közre is bocsájtott: "Nevet keresünk az újszülöttnek!" S a közdöbbenetre, hogy talántán ez mégis szülői juss lenne, ezzel toldotta meg: "Az lenne bizigen, ha Dienest kiirtódván a nagyapja, apja, megháboroda szülőanyja, nem a sajátom gyanánt neveltem lenne emberré."

Belébúsultak a ködszítalásba, hanem, a homály vásznát a fráterhez fordulva ismét csak Illyés bá hasította ketté:

Hát kegyes szolgálatát mikorra gondolja kegyelmed?

Hamarost esteledik - csendeskedte a barát - Ha nem kergetné errefelé a gonosz a policájt, úgy hat felé áhítat, s utána, mielőtt asztalhoz telepednénk. Úgy sem látszódik ebben a zomotor üdőben, mikor jó fel az Esthajnali csillag, a betlehem, ha odabenn a szíveinkben ottan is világol...

S ezután öfratersága is együtt kacagta a többiekkel, mint táncolt Dienes a vadmacskabőr kucsmáján, a szólításra, hogy fiának látására bémehet. Még a Gergé huncutkodását is halatlamba vette:

De a következővel még reáersz kicsinség, hékám!

Mikor nagy-keservesen csak átalcsillogta magányos árvaságát a hófellegek fakóságos függönyén az Est-hajnali csillag, s Illyés apó, a tisztelendő, Gergely Gergé s néhány segítségül beszólitotta ifiu után ajtó tárult mindahányuk előtt, a kismama Rákhel már boldogan szoptatott. S úgy belé is szépült, akár a bimbajából kifesző rózsza. Mellette Kántor-uram birtokolta kisdedecske szuszogással melengetésének jussát. Véri néni az ögzidősüttl, kürtóskaláccsal, puliszkával gazdagított asztalt rendezgette. Mely mögött Csobot Illyés bá trónolt, akár egy pátriárka, és fogadá az áldott-szentüléstkivánalmakot, amikkel elibe-következtek szívükben gyermekei. Kik közül némelyiknek az üke is lehetett volna talán.

Péter atya pedig (ez vala a csángó barát nevezete, akár a kulcsos főapostolé) kezdte volna az isteni-szolgálatot, ha Gergé illedelmes tisztelettel nem hátráltatja ebben. "Engedelmessék a szólás - mondá -, szolgáljunk hozzá saját Betlehemmel es!" S takarójából bontván a gyermekágy mellé helyezte azt a nap-, hold-, csillagok-, fenyőcskék száz-virágok telerotta, vadvörtefaból egybeszépített bölcsőcskét, melyet rongyolt csergepakkjából hamarkodott elő. Illatozó bodorka-szénával ágyazva, díszvarrású lepedősen, fejalávalósan s Rákhelnek címzett megbízatással: "Ejsze, te, feküdtessed beléje a mű kicsinyded Jézuskánkat, hogy a Somlyói Szűzanya, Szent Fiával megáldja!"

Az anyai mellen jóllakott gyer-

mek üde álomba hanyatlott a bölcsőcske ölén. Lábához Bódi kedves báránkyája került. S a tisztelendő fráter zsebbéli szent vélejárójából olvasni kezdé az illetékes evangéliumi szakaszt: "... nagy örömet adok tudtul nektek és majd az egész népnek. Ma megszületett a megváltótok..."

És prédikálta a csillagkövető pásztorokat, a három királyokat, az egyiptomi menekedést, s jól benne az időben áhítatos énekszóra váltott. A Csordapásztoroktól a Mennyből az angyal-ig, a Mostan kinyílt egy szép rózsavirág-ig, akkor egymást értők, gyámolító békességben, boldogságban, aminek társa sem sok létezhet a világon.

Rákhel örvendezte fiacskáját, emberét, Dienes a megcsaladosodást, Bódi az első beretváját Illyés bától: "Ejsze, az első tasli-pofont is tölem kapád"; Gergé a bölcsőcsinálást, az üzött tisztelendő, Véri banya, meg Illyés bá mindahányukat, és viszont. S még ha akadt volna lészen közöttük egy önmagában is megbotló, szőrösszívű kárhozatos, az is örvendezhetett volna a nevezetes vacsorának.

S az ejtőzés idején Fráter Péter üvegecskét, gyertyácskát vett elő csapzott csuhája zsebéből s megtisztelte a két öregget:

Hát akkor feleim, szenteljük kereszténnyé ezt a kicsinyded pogánykát! Mőgéje hát evilágbeli pátronusul!

S végződvn a kérdezősködő, szertartásos szöveggel, melyre Illyés báék illedelmesen felelgettek, szentelt-vízvel hinté a selymesen tar fejecskéjét, e szavak kíséretében: Mózes-Áron, a Rákhelé, meg a Dienesé, én téged megkeresztelék az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében.

S rögtönöst, ámenjával szegve maga zendített reá arkanycsali tenorján a székelység csíksomlyói himnuszára:

Hej, én édes, jó Istenem,
Oltalmazóm, segedelmem,
Vándorlásban reménységem,
Ínségemben lágý kenyerem...

A második verset valamelyest átszabta Gergé:

Vándor fecske sebes szárnyát,
Üldözöttek vándorlását,
Mártír papok reménységét,
Jézus, áldd meg Erdély földjét...

S toldotta ezzel: "A harmadikul-valót, atyám, ösatyáink rovásjeleivel szépítettem a ringó bölcsőcskére, botoljon fel rajta, az, ki ártó akarással bitangolna közibünk." S zengé:

Bús székelyre otthona vár,
Üzött pásztor oltárt talál,
Óvja népét s boldogítja
Csíksomlyói Szűzmária...

A gyermekecske éhében felsírva jelezte, hogy az Áronokat, Mózeseket mindenkor Józsuák követik, akik az igazakat elvezetik az ígéret földjére. Odakívül pedig a Hatalmas és az Osonó reácsaholtak az alácsodálkozó Holdvilágra: Pisloghatsz félszemű! A boldogság az kicsinyded helyen elfér, hiszen ma éjjel még a vihártépte fenyvesek is azt zizegik, hogy minden nemzetteknek békességet ajándékozott Szent Fiának születésével a Dicsőséges Isten!

Hát ti miért nem alszotok? Már nagyon későre jár az idő, - mondta rosszállóan nagyanyó, amikor benyitott szobájukba, hogy megnézzé alusznak-e már az unokái.

Jaj, nagyanyó, - sóhajtott Marika - de jó, hogy bejöttél! Ugye segítesz nekünk? Hiába törjük a fejünket, sehogysem tudjuk kitalálni, hogy mivel tudnánk örömet szerezni édesanyánknak karácsonyra

Valami olyasminek, amit ti magatok készítetek; Te Marika, egy szép kis terítőt hímezzél, te meg Klárka egy könyvborítót. Nekem van is hozzá anyagom, himzőfonalam is, reggel hozzá is kezdhettek.

Másnap alig kelt fel a napocska, a két kislány izgalommal öltögetett, és volt öröm, mikor kiteljesedett az első virágszirom.

Gyönyörű lesz! - örvendezett Marika. Ám egyszer csak betoppant a szomszéd Ilus néni, és mivel Marika volt az idősebb, őhöz fordult, hogy szaladna el már a boltba egy kis élesztőért, mert neki a fájós lábával nehezebb esne annyit gyalogolni.

Szívesen mennék, - mondta Marika, - de tetszik látni, hogy mennyi dolgom van!

Majd én megyek! - ugrott fel készségesen Klárka, és meg is járta egykettőre a boltot.

Igen ám! De alig, hogy újra munkához látott, jött Öcsike, mert kibomlott a cipőfűzője.

Majd én bekötöm. - mondta Klári, mert Marika most is öltögetett nagy buzgalommal.

Azután édesanyja kérte őket, hogy szedjék össze a tojást a tyúkölből. Marika csak megvonta a vállát és öltögetett tovább. Oda is csak Klárka ment.

Eljött a Karácsony este. Marika terítője gyönyörűen becsomagolva odakerült a csillogó fa alá.

Klárka lepergő könnyeivel öntözte a félig kész borítót, és odaborult édesanyja szívére. - Ne haragudj! - hüppögte szégyenkezve, - nem sikerült elkészülnöm vele.

Tudtam, hogy így lesz! - kiáltotta diadalmasan Marika. - Csak ugrált össze-vissza és nem dolgozott. De, ugye édesanyám, az én ajándékom nagyon szép?

Gyönyörű - mondta az édesanya. - Köszönöm neked. De gyönyörű a Klárikáé is. Ezt a borítót így fogom használni, félig készen, és nekem soha nem nyílnak szebb virágok, mint ezek. Mert ezekről a jóság és az igaz szeretet sugárzik felém. Jó kislány vagy Klárikám! Mindig szívesen segítesz, ha megkérnek erre. Tudom lányom, te jót akartál és közben elfelejtetted, hogy mit sem ér a szép értékes ajándék, ha az apró

Mária néni meséi

Karácsonyi történet

szívességeket, amiket kérnek tőled, mindig megtagadod. Hogy ezeket jobban megértsétek, elmondok nektek egy rövid kis mesét:

"Élt egyszer egy nagyon gazdag kereskedő. Annyi volt a kincse, hogy számát sem tudta, mégis boldogtalannak érezte magát. Egyszer csak arra gondolt, hogy talán azért szomorú az élete, mert a kincseivel még sohasem szerzett örömet senkinek. Elhatározta tehát, hogy karácsonykor megajándékozza a város szegényeit. Az ünnep reggelén behívatta a szolgáit, és megparancsolta nekik, hogy úz zsákot szedjenek tele arannyal és induljanak el a szegények nyomorúságos viskói felé. Maga is lóra pattant, és a szolgák után indult. Az első házikónál megállást parancsolt. Bent a szobában egy beteg ember nyöszörgött egy rozszant vacokágyon.

Adjatok egy korty vizet! - kérte könyörögve, mert elepedek a szomszúságtól!

Arra most nincs időnk, jót akarunk tenni a szegényekkel. Neked is hoztunk félzsák aranyat. Ezzel csak többre mész, mint a vízzel! - szölt a gazdag ember.

Ahogy tovább mentek, egy leroskadt öszvér állta útjukat, alatta panaszosan sírdogált egy fiúcska.

Maga alá temetett az öszvérem - kiáltotta. Segítetek kiszabadulni!

Arra most nincs időnk! A szegényeket kell boldoggá tennem - szölt a kereskedő, - téged is megajándékozunk egy félzsák arannyal.

Így ment ez végig a hosszú úton. Mindenhol talált szenvedő, segítségre szoruló embereket, s azt hitte elég az aranyat eléjük szórni. Mégis, csodálkozott a gazdag ember, hogy mennyi jót tett, s mégsem boldog.

Álmában megjelent neki egy öreg apóka, és így szölt hozzá:

Tanuld meg, hogy jót tenni nem mindig ajándékkal, kincsekkel lehet. Néha a legapróbb segítség többet ér, mint a te összes csillogó aranyad!

Megértettétek a mesét? - kérdezte az édesanya.

Marika könnyes szemmel lehajtott fejt, és olyan halkán suttogta a választ, hogy csak édesanyja hallotta meg. De, hogy ez a válasz mi lehetett, azt abból is kitalálhatja akárki, hogy azóta, ha segítséget kérnek tőlük, nagyon kell igyekeznie Klárikának, ha Marikát meg akarja előzni.

A mesét és a verset írta:

IVÁNYI MÁRIA

KICSI JÉZUSUNK

Kicsi Jézusunk
Jó, hogy megszületett!
Megtérőknek is
Megváltója lettél.
Karácsonyfát is
Te hozol nekünk
Nem fenyőünnep
Már az ünnepünk.
Remény vagy! Hit vagy!
Áldott szeretet.
Jövünk jó magvát
Böven, Te veted.
Maradj itt nálunk
Örökre Urunk!
Világosítsd meg
Tévelygő utunk!
Légy a hajnalunk,
Fényes csillagunk,
Mert eltévedünk, ha
Egyedül vagyunk.

Adj áldott békét,
Boldog ünnepet!
Szívünkéből szálló
Zengő éneket!
Mennyből az angyalt,
Pásztoros hitet,
Áldd meg jó Urunk
Gyermekeidet!
Hogy vissza találjon
Hozzád minden szív,
Kit szelíd jóságod
Megtisztulni hív.
Süss ránk vig napot,
Üzd el a borút,
Szelidíts békévé
Minden háborút!
Légy fényes sugár,
És ragyogj nekünk,
Kicsi Jézusunk
Édes Istenünk!

Gyűjtöttünk az árvízkarosultaknak

Mindenki előtt ismeretes a kárpátaljai árvíztragédia. Sok szervezet igyekezett a szerencsétlen sorsú embereken segíteni. Gyomaendrődről is vittek segélyszállítmányt.

Az Egyházmegyei Karitás szervezésében az **endrődi plebánián** is gyűjtést tartottunk. A környékbeli hívek is ide hozták össze adományait: Szarvas, Hunya, Mezőtúr, Dévaványa, Körösladány.

Az endrődi templomban 77.640 Ft-ot adakoztak az emberek, Hunyán 32.000 Ft-ot.

257 zsák és 20 doboz ruhaneműt, 16 zsák cipőt, 86 kg cukrot, 45 kg rizst, 137 kg lisztet, 25 kg sót, 132 db konzervet, 30 kg krumpelit, 2 doboz étolajat, 2 doboz zsírt, valamint kolbászt, levesport, tejpport, borsót, babot, mákot, 35 db. szappant és egyéb tisztítószerket küldtünk el.

A híveink nagy gondossággal, és szeretettel csomagolták zsákokba a küldeményeket, és 23-án, hétfőn este, amikor a Karitás teherkocsija megjelent, ismét voltak, akik vállalták a felpakolást. A rászorultak nevében is köszönetet mondunk a segítségért.

Az adományok sorsáról sokféle nyugtalanító hírt hallani. Egy biztos: az egyházon keresztül az ottani egyháznak eljuttatott adományok sorsa biztos. Itt közöljük Laczkó István diakónus Interneten elküldött levelét. Ő személyesen vitte és kísérte az adományokat.

Iványi László

Beszámoló a kárpátaljai segélyszállítmányról

November 23-án hétfőn három pótkocsis teherautó és két mikrobusz indult el az egyházmegye különböző településeire, hogy felszedje az ott összegyűjtött adományokat. Szegeden, Mórahalmon, Makón, Hódmezővásárhelyen, Békéscsabán, Gyulán, Kunszentmártonban és Gyomaendrődön szedték fel az adományokat. A Szeged-Csonádi Karitás részéről Megyeri Márta kísérte a segélyszállítmányt. Négy jármű Szeghalmon találkozott, majd Nyíregyháza után találkoztunk az utolsó kocsival, és indultunk együtt a beregsurányi határátkelőhely felé. A magyar oldalon gyorsan ment a vámkezelés, és egy jó negyedóra után már mehettünk is tovább.

Reggel 6 óra körül érkezünk az ukrán oldalra ahol éppen őrségváltásra készülődtek. Így aztán három órát tartott a vámkezelés, ami azért húzódik el ennyire, mert kocsinként több példányban minden papírra 8 pecsétet tesznek különböző személyek. Ennek ellenére elmondható, hogy a vámósok becsületesen dolgoznak. A Máltai Szeretetszolgálat szállítmányainak elkísérőjei hallottam, hogy a legparányibb ajándék elfogadása esetén azonnal menesztik állásukból a vámőrség személyzetét.

Bár az utak helyenként nagyon rosszok voltak és a huszti Tisza-híd megrongálódása miatt 70 km-es kerülőt kellett tennünk, este öt órára megérkeztünk a **rahói Római Katolikus plebániára**, ahol Juhász János atya nagy szeretettel fogadott bennünket. A rahói célállomást Majnek Antal Püspök Úr jelölte ki számunkra, mint az egyházmegye egyik legtovábbi pontját.

Az utakon eléggé biztonságban érezhettük magunkat. Nagyon sok útkereszteződésben rendőrök álltak, akik sohasem állítottak le, de készségesen segítségünkre voltak, ha bármilyen kéréssel fordultunk hozzájuk. Nagy segítségünkre volt a helyszínen kolozsolásban Poznár Sándor - Szegeden tanuló - ungvári kispap, aki elkísért bennünket.

Szerda délelőtt - miután megszereztük a szükséges pecsétet a helyi KÖJÁL-tól és a vámhatóságoktól, elkezdhetjük a kipakolást. Közben megnéztük a megrongálódott hidakat, és az egyik kanyarból elmosott házak maradványait. Ugyanakkor szemtanúi lehetünk az adományok szétosztásának is. János atya nagy bevetéssel és lelkiismeretesen igyekszik a kapott adományokat szétosztani a városban, de már aznap délután indult egy kisebb teherautó egy másik - addig megközelíthetetlen - kisvárosba is.

Szerdán ebéd után visszaindulunk. Visszafelé mind az ukrán mind a magyar vámósok nagyon rendesek voltak. Így gyorsan átfutottunk a határállomásokon. Idehaza már csak a kőd és a fáradtság nehezítette utunkat. Csütörtök hajnalban érkezünk vissza Szegedre.

Ezúton is szeretnénk a kárpátaljaiak köszönetét tolmácsolni a kapott adományokért.

Laczkó István diakónus

„EPFE“ - vállalkozó

közületi, vállalkozói, magánrendelőknek teljes körű építőipari, szakipari és festő munkákat, azok tervezését, szervezését,

lebonyolítását anyagbeszerzéssel vállalja.

ELLENŐRIZHETŐ REFERENCIÁKKAL RENDELKEZÜNK

BARKAFA részlegünk igényes rendelőknek egyedi, művészi kivitelű faszobrász, fafaragó munkákat készít.

Mintaterem, iroda: Gyomaendrőd, Blaha L. u. 12/1.

Vezető: Barta László

Tel: 06-60-481-041. (06-66-285-659) Fax: 06-66-386-896.

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT ÉS KATALÓGUST!

Fül-orr-gégészeti szakrendelés

A gyomaendrődi fül-orr-gégészeti szakrendelés 1997. októberében kezdte meg működését, heti kétszer két órás rendelési idővel. Már kezdetben látszott, hogy nagy igény van a lakosság körében erre az ellátási formára is, hiszen a kezdeti betegszám is nagy volt, és ez azóta sem csökkent.

Rendelésenként átlag 40 beteget látunk el, ami igen nehéz, sajnos kevés idő jut egy-egy betegre, de igyekszünk mindenkit alaposan megvizsgálni.

A rendelő felszereltsége igen jónak mondható, hiszen még a kötelezően előírtakon felül is beszerezték nekünk speciális műszereket.

A leggyakoribb betegségek, melyeket kezelünk: hallójárat-gyulladások, főleg a kisgyermekes esetekben a középfülgyulladások, különböző eredetű halláscsökkenések, arc- és homloküreg-gyulladások, torok-, mandulagyulladások, nyelvlépvénések, a gége gyulladásai stb.

Megoldjuk a nyelvlépvénéseket, ha kell "felszúrjuk" a gyulladt dobhártyát. Lehetőségünk van inhalációs kezelésre, endoszkópunk is van, mellyel a rejtett betegségek is diagnosztizálhatók.

Számos más szakmához is tarozó, ún. határterületi betegségeket is diagnosztizálhatunk. Ilyenek például a szédülés, fülzúgás, göckutatás bőrgyógyászati betegségekben. A kórházi kezelésre, műtetre szoruló betegeinknek kórházi férőhelyet biztosítunk.

A továbbiakban kíváncsún tartanám, hogy a 40 év feletti felnőtt lakosság, elsősorban a "dohányosok", legalább évente egyszer megjelennek rendelőkben gégeszűrőseken, mely mindössze egy női hány másodperces vizsgálatot jelent. A rendelésre egyébként nem kell beutaló, bárki, aki úgy gondolja, hogy gégeszteri betegsége van, a személyi igazolványával és "TAJ" kártyájával jelentkezhet a rendelőben.

A gyomaendrődi szakrendelőben kitűnő diagnosztikai háttér van (röntgen, laboratórium, allergológiai vizsgálat stb.) így betegeinknek nem kell elutaznia emiatt.

A jövőben tervezzük a rendelési idő kibővítését, valamint a hallásvizsgálat bevezetését.

Dr. HALMI ZOLTÁN

GYERMEKCIPIŐ KÉSZÍTÉS

Csikós János

5502 Gyomaendrőd, Kör út 3.
(Öregszőlő, Kondorosi út)
Telefon: 06 60 485-788

Béby-leányka-fiúmodellek 18-35-ös méretig
Bio papucs, szandál, klumpa 18-41-es méretig

"Méretes lábbeli készítést
mérsékelt felárral vállalunk."
35-től 42-es méretig.

SEVRO MODELL BT.

Fő út 57. (Volt Napkeleti vendéglő helyén)

Telefon: 06-66-386-800

A KERTBARÁT KÖR ÜZENI...

A bor vizsgálata érzékszerveink segítségével

"Le a tenger fenekére
Merül a halász,
Lent a tenger fenekében
Gyöngyöket halász.
Nekem a boros pohárnak
öble tengerem,
S a gyöngy, ha van tán dalaimban
Az csak ott terem!"

(Petőfi Sándor: A víz és a bor - részlet)

A borok minőségét - tekintettel arra, hogy élvezeti cikk - érzékszerveink segítségével állapíthatjuk meg. Többek között az illata, jellegzetes íze, zamata, nem utolsósorban színe, tisztasága együttesen határozzák meg a borok minőségét, értékét.

A borok illata, zamata csak meghatározott hőmérsékleten érvényesül. Sem a túl hideg, sem pedig a túl meleg borok nem kellemesek. Az illatanyagok, valamint a zamatanyagok 8 C. fok alatt nem érvényesülnek. Legmegfelelőbb a fehér boroknál a 10-12 C. fok, vörös boroknál pedig a 14-18 C.

Érzékszervi vizsgálat során mindenekelőtt a **bor tisztaságát** kell véleményeznünk. Ha a borospoharat a fény felé fordítjuk, akkor az alábbi értékek segítségével határozhatjuk meg:

zavaros a bor, ha a pohár mögött lévő tárgyaknak csak a körvonalai látszanak,

ha a tárgyak fénytelenül látszanak, akkor opálos a bor,

fátyolos, homályos a bor, ha nem teljesen átlátszó,

törött a bor, ha átlátszó, de nem csillogó,

tükrös a bor, ha teljesen átlátszó, fényben csodálatosan csillogó.

Természetesen az új borok lehetnek még zavarosak, főleg az első fejtés után. Közismert, hogy mennél tovább érleljük a bort (megfelelő hőmérsékletű pincében), annál tisztább, finomabb, zamatosabb. A bor tisztaságát, eltarthatóságát, - a már ismert módon, - borkén, deritron derítésével, továbbá szűréssel érjük el. Mindenegyben fejtés alkalmával borként adjunk a borhoz a csomagoláson feltüntetett tájékoztató szerint.

A borok színük szerint három félek lehetnek:

Vörös borok, árnyalat szerint lehet sötétpiros, barnáspiros, rubinvörös, liláspiros,

fehér borok, szintelen, aransárga, világossárga, zöldessárga, zöldefehér,

lila borok, világospiros, pirkadt.

A **bor illatát** szaglás útján érzékeljük. Egyes szőlőfajtáknak jellegzetes illatuk van, mely a borban is jelentkezik. Borszakértők meg tudják állapítani, hogy milyen szőlőből készült. Általában kellemetlen (penész szag, záptojás szag), és normális illatot különböztetünk meg. Új boroknál esetleg érzékelhető élesztőszag, ugyanakkor a régiéknél az illat. Túlkézés esetén szúrós, kénés szag érezhető. Illatos, muskotályos szőlőből készült borok intenzív, könnyen érzékelhető illatúak.

A **bor ízét** a zamatanyag biztosítja. A zamatanyag és az illat adja a **bor aromáját**, ugyanis ezt egyszerre érzékeljük a szagló és ízlelő szervünkkel (nyelv). Ennek a borbírálatnak menete a következő: Kevés bort vegyünk szájunkba és azt nyelvünkkel a szájpadláshoz szorítsuk egy-két másodpercig. Ez által a bor illata, gőze az orr nyálkahártyájához kerül, és a szaglóidegek érzékelik. A kulturált borivás az, amikor kevés bort öntünk a szájba és azt egy kissé megforgatva, szétterítve nyeljük le.

Miért kell ezt csinálni? A nyelv külső (tompán hegyes) végén az édes érzetet érző bimbók vannak, mellette hátrafelé haladva, mindkét oldalon. A sós, még tovább a savanyú, és leghátul a keserű ízeket érzékeljük. Ugyanis a bor lehet édes, savas, egy kissé kesernyészű. Ugyanakkor mindhárom íz mennyisége lehet különböző. Amikor viszonylag egy szinten vannak az ízek, szokásos bársonyosnak nevezni a bort. A borszakértők már régóta használják ezt a kifejezést. Ez főleg a vörös borokra vonatkozik, mert sok bennük a cserző anyag és ez fanyar ízű. Ha viszont kevés és mérsékelt a savtartalma, akkor szintén bársonyosnak, harmonikusnak nevezik.

Cukortartalom szerint is minősítik, osztályozzák a borokat, és négy kategóriába sorozzák. E szerint lehet száraz, félszáraz, édes, félédes. A száraz borok kevesebb cukrot tartalmaznak.

Van még egy fontos értékmérője a boroknak, ez pedig az **alkohol tartalom**. Sajnos sokan vannak a borivók között, akiknél csak egyedül ez a fontos. Azért isszák a bort, és egyéb más alkohol tartalmú italt, hogy a bódító hatása mielőbb jelentkezzen. Az alkohol tartalom szerint lehet asztali (9%-os), peccsenye (12-14%-os), erősebb, tüzes, nehéz bor (14% felett).

A borvidékeken régen is hamisították a bort. Abasáron hallottam először egy ismerősömtől ezt a kifejezést: (oltványt vettem tőle), aki szomszédjára azt mondta, hogy "pancs" bort árul. Ma különösen elterjedt a szőlőt nem látott borkészítés (kannásbor) gyors meggazdagodás céljából. Ezeknek a kannásboroknak az alapanyaga a következő: víz, cukor, (biztosítja az alkohol tartalmát,) nitrogéntartalmú műtrágya, borélesztő, borkősav, vagy citromsav, borkén, színező anyag (pl. vadsáfrány virágszirmának a főzete, karamell, pörkölt cukor, érett bodzatermés, aktív szén készítmények, aromák, deritron, stb. Mindezek után a borivók ezekre a ma úgynevezett kannásborokra, vagy pancsborokra azt mondják, hogy "jó bor." A hatalmas tartályokban (fém, beton) készült bor elindul a készítő részére pénzthozó, de a fogyasztó részére nyomort, balesetet, családi tragédiákat, szervi betegségeket okozó, (több kézen keresztül menő) hódító útjára. Az italozó embert mindez nem érdekli, újságot nem olvas, a következményekre nem gondol, fontos a felejtés, a központi idegrendszer kikapcsolása. A mámoros hangulat biztosítása.

Végezetül megemlítem, hogy hazánkban hol van nagyobb kiterjedésű borvidék: Kiskunság, Mecsek-alja, Villány - Siklós, Balaton környéke, Sopron, Szekszárd, Bükkalja, Eger, Mátraalja, Tokaj - Hegyalja.

HUNYA ALAJOS

AGRO ÁRUHÁZ

Nagy választékkal,
bő árukészlettel várja vásárlóit.
Most vásárolja meg téli eszközeit!
(Hólapát, gumicsizma, esőköpeny stb.)

Gondoljon a karácsonyára!

Vásároljon hasznos és praktikus
ajándékokat itt, az üzletben.

Gyomaendrőd, Fő út 15.

Telefon: 06-20 9527-032 és
(06-66) 386-274